

Tämä asiakirja on ainoastaan dokumentointitarkoituksiin. Toimielimet eivät vastaa sen sisällöstä.

- **B** EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI 2002/21/EY,
annettu 7 päivänä maaliskuuta 2002,
sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen yhteisestä sääntelyjärjestelmästä (puitedirektiivi)
(EYVL L 108, 24.4.2002, s. 33)

sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:

		virallinen lehti		
		N:o	sivu	päivämäärä
► <u>M1</u>	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 717/2007 annettu 27 päivänä kesäkuuta 2007	L 171	32	29.6.2007
► <u>M2</u>	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 544/2009, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2009	L 167	12	29.6.2009
► <u>M3</u>	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/140/EY, annettu 25 päivänä marraskuuta 2009	L 337	37	18.12.2009

Oikaistu:

- **C1** Oikaisu, EUVL L 241, 10.9.2013, s. 8 (2009/140/EY)

**EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI
2002/21/EY,**

annettu 7 päivänä maaliskuuta 2002,

sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen yhteisestä sääntelyjärjestelmästä (puitedirektiivi)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 95 artiklan,

ottavat huomioon komission ehdotuksen ⁽¹⁾,

ottavat huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ⁽²⁾,

noudattavat perustamissopimuksen 251 artiklassa määrättyä menettelyä ⁽³⁾,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Nykyinen telealan sääntelyjärjestelmä on luonut toimivat edellytykset tehokkaalle telealan kilpailulle siirryttäessä monopoliympäristöstä täyden kilpailun ympäristöön.
- (2) Komissio antoi 10 päivänä marraskuuta 1999 Euroopan parlamentille, neuvostolle, talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle tiedonannon ”Kohti sähköisen viestinnän perusrakenteiden ja niihin liittyvien palvelujen uutta järjestelmää — Vuoden 1999 viestintäalan uudelleentarkastelu”. Tiedonannossa komissio tarkasteli telealan olemassa olevaa sääntelyjärjestelmää noudattaen telepalvelujen sisämarkkinoiden toteuttamisesta saamalla aikaan avoimen verkon tarjoaminen 28 päivänä kesäkuuta 1990 annetun neuvoston direktiivin 90/387/ETY ⁽⁴⁾ 8 artiklaan perustuvaa velvollisuuttaan. Siinä esitettiin julkista kuulemistä varten myös joukko ehdotuksia uudeksi sähköisen viestinnän perusrakenteiden ja niihin liittyvien palvelujen sääntelyjärjestelmäksi.
- (3) Komissio antoi 26 päivänä huhtikuuta 2000 Euroopan parlamentille, neuvostolle, talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle tiedonannon ”Vuoden 1999 viestintäalan uudelleentarkasteluun liittyneen julkisen kuulemisen tulokset ja uutta sääntelyjärjestelmää koskevat suuntaviivat”. Tiedonannossa esitettiin yhteenveto julkisesta kuulemisesta ja määriteltiin joukko keskeisiä suuntaviivoja sähköisen viestinnän perusrakenteiden ja niihin liittyvien palvelujen uuden järjestelmän valmistelua varten.

⁽¹⁾ EYVL C 365 E, 19.12.2000, s. 198 ja EYVL C 270 E, 25.9.2001, s. 199.

⁽²⁾ EYVL C 123, 25.4.2001, s. 56.

⁽³⁾ Euroopan parlamentin lausunto, annettu 1. maaliskuuta 2001 (EYVL C 277, 1.10.2001, s. 91), neuvoston yhteinen kanta, vahvistettu 17. syyskuuta 2001 (EYVL C 337, 30.11.2001, s. 34) ja Euroopan parlamentin päätös, tehty 12. joulukuuta 2001 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä). Neuvoston päätös, tehty 14. helmikuuta 2002.

⁽⁴⁾ EYVL L 192, 24.7.1990, s. 1, direktiivi sellaisena kuin se on muutettuna Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 97/51/EY (EYVL L 295, 29.10.1997, s. 23).

▼B

- (4) Lissabonissa 23 ja 24 päivänä maaliskuuta 2000 kokoontunut Eurooppa-neuvosto korosti niitä mahdollisuuksia, joita siirtymisen digitaaliseen tietotalouteen merkitsee kasvulle, kilpailulle ja työpaikkojen luomiselle. Se korosti erityisesti, miten tärkeää on, että eurooppalaisilla yrityksillä ja kansalaisilla on mahdollisuus käyttää kohtuuhintaista ja ensiluokkaista viestintäinfrastruktuuria sekä monipuolisia palveluja.
- (5) Televiestinnän, tiedotusvälineiden ja tietotekniikan lähentymisen vuoksi kaikkien siirtoverkkojen ja -palvelujen tulisi kuulua samaan sääntelyjärjestelmään. Tämä sääntelyjärjestelmä koostuu tästä direktiivistä ja seuraavista neljästä erityisdirektiivistä: sähköisiä viestintäverkkoja ja -palveluja koskevista valtuutuksista 7 päivänä maaliskuuta 2002 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/20/EY ⁽¹⁾ (valtuutusdirektiivi), sähköisten viestintäverkkojen ja niiden liitännäistoimintojen käyttöoikeuksista ja yhteenliittämisestä 7 päivänä maaliskuuta 2002 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/19/EY ⁽²⁾ (käyttöoikeusdirektiivi), yleispalvelusta ja käyttäjien oikeuksista sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen alalla 7 päivänä maaliskuuta 2002 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/22/EY ⁽³⁾ (yleispalveludirektiivi) sekä henkilötietojen käsittelystä ja yksityisyyden suojasta televiestinnän alalla 15 päivänä joulukuuta 1997 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 97/66/EY ⁽⁴⁾ (tietosuojadirektiivi), jäljempänä ”erityisdirektiivit”. On välttämätöntä, että siirron sääntely erotetaan sisällön sääntelystä. Tästä syystä tämä järjestelmä ei koske sähköisissä viestintäverkoissa sähköisten viestintäpalvelujen avulla tarjottujen palvelujen sisältöä, kuten ohjelmasisältöä, rahoituspalveluja ja tiettyjä tietoyhteiskunnan palveluja, ja näin ollen sillä ei rajoiteta tällaisia palveluja koskevia, yhteisön tai jäsenvaltioiden tasolla yhteisön oikeuden mukaisesti toteutettavia toimenpiteitä kulttuurisen ja kielellisen monimuotoisuuden edistämiseksi ja tiedotusvälineiden moniarvoisuuden varmistamiseksi. Televisiolähetysten sisältöön sovelletaan televisiotoimintaa koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta 3 päivänä lokakuuta 1989 annettua neuvoston direktiiviä 89/552/ETY ⁽⁵⁾. Siirtojärjestelmien ja sisällön sääntelyn erottaminen toisistaan ei merkitse sitä, ettei niiden välisiä yhteyksiä olisi otettava huomioon erityisesti tiedotusvälineiden moniarvoisuuden, kulttuurisen monimuotoisuuden ja kuluttajansuojan varmistamiseksi.
- (6) Audiovisuaalialan politiikka ja sisällön sääntely toteutetaan sellaisten yleisen edun mukaisten tavoitteiden perusteella kuin sananvapaus, tiedotusvälineiden moniarvoisuus, puolueettomuus, kulttuurinen ja kielellinen monimuotoisuus, sosiaalinen osallisuus, kuluttajansuoja ja alaikäisten suojelu. Komission tiedonannossa ”Periaatteita ja suuntaviivoja yhteisön audiovisuaalipolitiikalle digitaaliaikaa varten” ja 6 päivänä kesäkuuta 2000 annetuissa neuvoston päätelmissä, joissa neuvosto ilmaisee tyytyväisyytensä

⁽¹⁾ Ks. tämän virallisen lehden s. 21.

⁽²⁾ Ks. tämän virallisen lehden s. 7.

⁽³⁾ Ks. tämän virallisen lehden s. 51.

⁽⁴⁾ EYVL L 24, 30.1.1998, s. 1.

⁽⁵⁾ EYVL L 298, 17.10.1989, s. 23, direktiivi sellaisena kuin se on muutettuna Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 97/36/EY (EYVL L 202, 30.7.1997, s. 60).

▼B

kyseiseen tiedonantoon, määritellään yhteisön toiminnan painopisteet yhteisön audiovisuaalialan politiikan täytäntöönpanemiseksi.

- (7) Tämän direktiivin ja erityisdirektiivien säännöksillä ei rajoiteta kunkin jäsenvaltion mahdollisuutta toteuttaa tarvittavia toimenpiteitä keskeisten turvallisuusetujensa suojelun varmistamiseksi, yleisen järjestyksen ja turvallisuuden takaamiseksi ja rikosten tutkinnan, paljastamisen ja niistä syytteenpanon mahdollistamiseksi, mukaan lukien se, että kansalliset sääntelyviranomaiset vahvistavat sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajiin sovellettavat erityiset ja oikeasuhteiset velvollisuudet.
- (8) Tämä direktiivi ei koske laitteita, jotka kuuluvat radio- ja telepäätelaitteista ja niiden vaatimustenmukaisuuden vastavuoroisesta tunnustamisesta 9 päivänä maaliskuuta 1999 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 1999/5/EY ⁽¹⁾ soveltamisalaa, mutta kylläkin digitaalitelevisioon liittyviä kuluttajille tarkoitettuja laitteita. On tärkeää, että sääntelyviranomaiset rohkaisevat verkko-operaattoreita ja päätelaitteiden valmistajia toimimaan yhteistyössä, jotta helpotetaan vammaisten mahdollisuuksia käyttää sähköisiä viestintäpalveluja.
- (9) Tietoyhteiskunnan palvelut kuuluvat tietoyhteiskunnan palveluja, erityisesti sähköistä kaupankäyntiä, sisämarkkinoilla koskevista tietyistä oikeudellisista näkökohdista 8 päivänä kesäkuuta 2000 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/31/EY (direktiivi sähköisestä kaupankäynnistä) ⁽²⁾.
- (10) Teknisiä standardeja ja määräyksiä ja tietoyhteiskunnan palveluja koskevia määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä 22 päivänä kesäkuuta 1998 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/34/EY ⁽³⁾ 1 artiklassa oleva tietoyhteiskunnan palvelun määritelmä kattaa suuren joukon verkossa tapahtuvia taloudellisia toimintoja. Useimmat näistä toiminnoista eivät kuulu tämän direktiivin soveltamisalaa, koska ne eivät muodostu kokonaan tai pääosin signaalien siirtämisestä sähköisissä viestintäverkoissa. Tämä direktiivi kattaa puheensiirtopalvelun ja sähköpostin siirtopalvelun. Sama yritys, esimerkiksi Internet-palveluntarjoaja, voi tarjota sekä sähköisen viestintäpalvelun, kuten Internet-yhteyden, että tämän direktiivin soveltamisalaa kuulumattomia palveluja, kuten Internet-sisältöjen toimittamisen.
- (11) Sääntelytehtävien ja toiminnallisten tehtävien erottamisen periaatteen mukaisesti jäsenvaltioiden olisi taattava kansallisten sääntelyviranomaisten riippumattomuus niiden päätösten puolueettomuuden varmistamiseksi. Tämä riippumattomuuden vaatimus ei rajoita jäsenvaltioiden institutionaalista itsensä määräämisoikeutta, niiden perustuslaillisia velvollisuuksia eikä puuttumattomuuden

⁽¹⁾ EYVL L 91, 7.4.1999, s. 10.

⁽²⁾ EYVL L 178, 17.7.2000, s. 1.

⁽³⁾ EYVL L 204, 21.7.1998, s. 37, direktiivi sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 98/48/EY (EYVL L 217, 5.8.1998, s. 18).

▼B

periaatetta suhteessa jäsenvaltioiden omistusoikeusjärjestelmiin, siten kuin perustamissopimuksen 295 artiklassa määrätään. Kansallisilla sääntelyviranomaisilla olisi niille määrättyjen tehtävien hoitamiseksi oltava käytössään tarpeelliset voimavarat henkilöstön, asiantuntemuksen ja rahoituksen osalta.

- (12) Kaikilla osapuolilla, joita kansallisen sääntelyviranomaisen päätös koskee, olisi oltava oikeus hakea siihen muutosta elimeltä, joka on asian osapuolista riippumaton. Tämä elin voi olla tuomioistuimien. Lisäksi jokaisella yrityksellä, joka katsoo, että sen asennusoikeuksia koskevia hakemuksia ei ole käsitelty tässä direktiivissä vahvistettujen periaatteiden mukaisesti, olisi oltava oikeus hakea muutosta sellaisten päätösten osalta. Tällä muutoksenhakumenettelyllä ei vaikuteta kansallisten tuomioistuinjärjestelmien toimivallan jakoon eikä rajoiteta kansallisen oikeuden mukaisia oikeushenkilöiden tai luonnollisten henkilöiden oikeuksia.
- (13) Voidakseen hoitaa tehtäviään tehokkaasti kansallisten sääntelyviranomaisten on kerättävä tietoja yrityksiltä. Tällaisia tietoja saatetaan olla tarpeen kerätä myös komission puolesta, jotta se voi täyttää yhteisön lainsäädännön mukaiset velvollisuutensa. Tietojensaantipyyntöjen olisi oltava oikeasuhteisia, eivätkä ne saisi aiheuttaa kohtuutonta taakkaa yrityksille. Kansallisten sääntelyviranomaisten keräämien tietojen olisi oltava yleisesti saatavilla, paitsi siltä osin kuin ne ovat luottamuksellisia tietojen julkista saatavuutta koskevien kansallisten sääntöjen mukaisesti ja jollei liikesalaisuuksia koskevasta yhteisön ja kansallisesta lainsäädännöstä muuta johdu.
- (14) Tietoja, joiden kansalliset sääntelyviranomaiset katsovat liikesalaisuuksia koskevien kansallisten ja yhteisön sääntöjen mukaisesti olevan luottamuksellisia, voidaan vaihtaa ainoastaan komission ja muiden kansallisten sääntelyviranomaisten kanssa ja vain silloin kun se on ehdottoman välttämätöntä tämän direktiivin tai erityisdirektiivin säännösten soveltamiseksi. Vaihdeettavat tiedot olisi rajattava tiedonvaihdon tarkoituksen kannalta merkityksellisiin ja oikeasuhteisiin tietoihin.
- (15) On tärkeää, että kansalliset sääntelyviranomaiset kuulevat ehdotettavien päätösten osalta kaikkia asianomaisia osapuolia ja ottavat näiden näkemykset huomioon ennen lopullisen päätöksen tekemistä. Jotta kansallisilla päätöksillä ei olisi haittavaikutuksia yhtenäismarkkinoiden tai perustamissopimuksen muiden tavoitteiden kannalta, kansallisten sääntelyviranomaisten olisi ilmoitettava tietyistä päätösehdotuksista myös komissiolle ja muiden jäsenvaltioiden kansallisille sääntelyviranomaisille, jotta niillä olisi mahdollisuus antaa lausuntonsa. Kansallisten sääntelyviranomaisten on syytä kuulla asianomaisia osapuolia kaikista toimenpideehdotuksista, jotka vaikuttavat jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Tapaukset, joihin sovelletaan 6 ja 7 artiklassa tarkoitettuja menettelyjä, määritellään tässä direktiivissä ja erityisdirektiiveissä. Komissiolla olisi oltava mahdollisuus viestintäkomiteaa kuultuaan

▼B

vaatia kansallista sääntelyviranomaista perumaan toimenpide-ehdotuksen silloin, kun se koskee merkityksellisten markkinoiden määrittelemistä tai päättämistä siitä, onko yrityksillä huomattava markkinavoima, ja kun tällaiset päätökset loisivat esteen yhtenäismarkkinoiden toiminnalle tai eivät olisi yhteensopivia yhteisön lainsäädännön ja erityisesti niiden poliittisten tavoitteiden kanssa, joihin kansallisten sääntelyviranomaisten olisi pyrittävä. Tämä menettely ei rajoita ilmoitusmenettelyä, josta säädetään direktiivissä 98/34/EY eikä perustamissopimuksen mukaisia komission oikeuksia ryhtyä toimenpiteisiin tapauksissa, joissa yhteisön lainsäädäntöä rikotaan.

- (16) Kansallisilla sääntelyviranomaisilla olisi oltava yhdenmukaiset tavoitteet ja periaatteet ja niiden olisi tarvittaessa sovittava toimensa yhteen muiden jäsenvaltioiden sääntelyviranomaisten kanssa hoitaessaan tässä sääntelyjärjestelmässä säädettyjä tehtäviä.
- (17) Tämän direktiivin ja erityisdirektiivien nojalla perustettujen kansallisten sääntelyviranomaisten toiminnalla edistetään laajempaa toimintapolitiikkaa kulttuurin, työllisyyden, ympäristön, sosiaalisen yhteenkuuluvuuden sekä kaupunki- ja aluesuunnittelun alalla.
- (18) Jäsenvaltioille asetettu vaatimus varmistaa, että kansalliset sääntelyviranomaiset pyrkivät kaikkiin tavoin välttämään sääntelyn sitomista yksittäisiin tekniikoihin, mikä merkitsee, etteivät ne saa edellyttää tai suosia tietyn tyyppisen tekniikan käyttöä, ei sulje pois oikeasuhteisia toimenpiteitä tiettyjen yksittäisten palvelujen, kuten spektrin käyttöä tehostavan digitaalitelevision, edistämiseksi perustelluissa tapauksissa.
- (19) Radiotaajuudet ovat olennainen tekijä radioviestintään perustuvissa sähköisissä viestintäpalveluissa, ja silloin kun taajuudet liittyvät tällaisiin palveluihin, kansallisten sääntelyviranomaisten olisi varattava taajuudet ja jaettava ne käyttäjille toimiaan säätelevien yhdenmukaistettujen tavoitteiden ja periaatteiden sekä puolueettomien, selkeiden ja syrjimättömien perusteiden mukaisesti ottaen huomioon taajuuksien käyttöön liittyvät demokraattiset, sosiaaliset, kielelliset ja kulttuuriset etunäkökohdat. On tärkeää, että radiotaajuuksien varaamista ja jakamista hallinnoidaan mahdollisimman tehokkaasti. Radiotaajuuksien siirtäminen voi olla toimiva tapa tehostaa niiden käyttöä, kunhan on toteutettu riittävät varotoimenpiteet yleisen edun turvaamiseksi ja varsinkin tällaisen siirtämisen avoimuuden ja viranomaisvalvonnan varmistamiseksi. Euroopan yhteisön radiotaajuuspolitiikan sääntelyjärjestelmästä 7 päivänä maaliskuuta 2002 tehdyssä Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksessä N:o 676/2002/EY (radiotaajuuspäätös) ⁽¹⁾ luodaan puitteet radiotaajuuksien käytön yhdenmukaistamiselle, ja tämän direktiivin mukaisesti toteutettavissa toiminna olisi pyrittävä helpottamaan mainitun päätöksen nojalla toteutettavia toimia.

⁽¹⁾ Ks. tämän virallisen lehden s. 1.

▼B

- (20) Selkeisiin, puolueettomiin ja syrjimättömiin ehtoihin perustuva numerovarojen käyttömahdollisuus on keskeinen tekijä yrityksille, jotta ne voivat kilpailla sähköisen viestinnän alalla. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi hallinnoitava kaikkia kansallisen numerointisuunnitelman osia, myös verkkojen osoitejärjestelmissä käytettyjä pistekoodeja. Silloin kun numerovarojen käyttöä on yhdenmukaistettava yhteisössä yleiseurooppalaisten palvelujen kehittämisen tukemiseksi, komissio voi toimeenpanovaltansa turvin toteuttaa teknisiä täytäntöönpanotoimenpiteitä. Jäsenvaltioiden olisi sovittava yhteen kansalliset näkökantansa perustamissopimuksen mukaisesti niissä kansainvälisissä järjestöissä ja elimissä, joissa numerointipäätöksiä tehdään, jos tämä on tarpeen palvelujen täyden maailmanlaajuisen yhteentoimivuuden varmistamiseksi. Tämän direktiivin säännöksillä ei luoda kansallisille sääntelyviranomaisille uusia vastuualueita Internetin nimi- ja osoitejärjestelmän alalla.
- (21) Jäsenvaltiot voivat käyttää muun muassa tarjouskilpailuun perustuvia tai vertailevia valintamenettelyjä radiotaajuuksien sekä taloudellisesti poikkeuksellisen arvokkaiden numeroiden jakamiseksi. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi kyseisiä järjestelmiä hallinnoidessaan otettava huomioon 8 artiklan säännökset.
- (22) Olisi varmistettava, että on olemassa nopeita, syrjimättömiä ja avoimia menettelyjä järjestelmien asennusoikeuksien myöntämiseksi, jotta oikeudenmukaisen ja tehokkaan kilpailun edellytykset voivat täyttyä. Tällä direktiivillä ei rajoiteta omaisuuden pakollunastusta tai käyttöä koskevia kansallisia säännöksiä, omistusoikeuden normaalia käyttöä ja hyödyntämistä, julkisten tietojen normaalia käyttöä eikä puuttumattomuuden periaatetta omistusoikeusjärjestelmiä koskevien jäsenvaltioiden sääntöjen osalta.
- (23) Järjestelmien yhteiskäyttö voi olla hyvä ratkaisu kaupunkisuunnittelun, kansanterveyden tai ympäristönsuojelun kannalta, ja kansallisten sääntelyviranomaisten olisi rohkaistava sitä vapaaehtoisten sopimusten pohjalta. Jos yrityksillä ei ole käytettävissä toteutettavissa olevia vaihtoehtoja, järjestelmien tai omaisuuden pakollinen yhteiskäyttö saattaa olla asianmukainen ratkaisu. Siihen sisältyy muun muassa fyysinen rinnakkain sijoittaminen ja kaapelikanavien, rakennusten, mastojen, antennien tai antennijärjestelmien yhteiskäyttö. Järjestelmien tai omaisuuden pakollista yhteiskäyttöä tulisi vaatia yrityksiltä vain perusteellisen julkisen kuulemisen jälkeen.
- (24) Silloin kun matkapuhelinoperaattorien edellytetään ympäristösyistä käyttävän yhteisiä tornejä tai mastoja, tällainen pakollinen yhteiskäyttö voi johtaa kullekin operaattorille myönnettyjen enimmäissiirtotehojen pienentämiseen kansanterveyteen liittyvistä syistä, ja tämä voi vuorostaan pakottaa operaattorit asentamaan lisää siirtoasemia maanlaajuisen kattavuuden varmistamiseksi.
- (25) Joissain olosuhteissa on asetettava ennalta velvollisuuksia kilpailun kehittymisen varmistamiseksi markkinoilla. Televiestinnän yhteenliittämisestä soveltaen avoimen verkon tarjoamisen (ONP) periaatteita yleispalvelun ja yhteentoimivuuden varmistamiseksi 30 päivänä kesäkuuta 1997 annetussa Euroopan parlamentin ja

▼B

neuvoston direktiivissä 97/33/EY ⁽¹⁾ oleva huomattavan markkinavoiman määritelmä on osoittautunut ennalta asetettavien velvollisuuksien kynnyksenä tehokkaaksi markkinoiden avaamisen alkuvaiheessa, mutta sitä on nyt muutettava monimutkaisempien ja dynaamisempien markkinoiden tarpeisiin. Tästä syystä tässä direktiivissä käytettävä määritelmä vastaa nyt Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen ja Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen oikeuskäytännössä määriteltyä määrävän aseman käsitettä.

- (26) Kahden tai useamman yrityksen voidaan katsoa olevan yhteisesti merkittävässä asemassa, jos niiden välillä on rakenteellisia tai muita yhteyksiä, mutta myös siinä tapauksessa, että asiaankuuluvien markkinoiden rakenne johtaa yhteensovitetuihin vaikutuksiin eli edistää samansuuntaista tai yhdenmukaista kilpailun vastaista käyttäytymistä markkinoilla.
- (27) On erittäin tärkeää, että velvollisuuksia asetetaan ennalta vain silloin, kun kilpailu ei toimi, toisin sanoen markkinoilla, joilla yhdellä tai useammalla yrityksellä on huomattava markkinavoima eikä ongelmaa voida ratkaista jäsenvaltioiden ja yhteisön kilpailuoikeuden keinoin. Tästä syystä on välttämätöntä, että komissio laatii kilpailulainsäädännön periaatteiden mukaisesti yhteisön tason suuntaviivat, joita kansalliset sääntelyviranomaiset soveltavat arvioidessaan kilpailun toimivuutta tietyillä markkinoilla ja yritysten markkina-aseman merkittävyyttä. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi arvioitava, onko tietyillä tuote- tai palvelumarkkinoilla tosiasiallista kilpailua tietyllä maantieteellisellä alueella, joka voi muodostua kyseessä olevan jäsenvaltion koko alueesta tai sen osasta tai yhdessä tarkasteltavien jäsenvaltioiden alueiden rinnakkaisista osista. Todellisesta kilpailusta tehtävään arvioon olisi sisällyttävä analyysi siitä, onko markkinoilla tulevaisuudessa kilpailua ja siten siitä, onko todellisen kilpailun puute jatkuvaa. Näissä suuntaviivoissa käsitellään myös syntymässä olevia uusia markkinoita, joilla tosiasiallisella markkinajohtajalla tulee todennäköisesti olemaan huomattava markkinaosuus, mutta joilla tälle yritykselle ei pitäisi asettaa tarpeettomia velvollisuuksia. Komission olisi tarkasteltava suuntaviivoja säännöllisin väliajoin uudelleen varmistaakseen niiden asianmukaisuuden nopeasti kehittyvillä markkinoilla. Kansallisten sääntelyviranomaisten on tehtävä keskenään yhteistyötä silloin, kun merkityksellisten markkinoiden todetaan ylittävän valtioiden rajat.
- (28) Määritellessään, onko jollain yrityksellä huomattava markkinavoima tietyillä markkinoilla, kansallisten sääntelyviranomaisten olisi toimittava yhteisön oikeuden mukaisesti ja otettava huomioon komission antamat suuntaviivat.
- (29) Yhteisö ja sen jäsenvaltiot ovat tehneet standardeihin sekä televerkkojen ja -palvelujen sääntelyyn liittyviä sitoumuksia Maailman kauppajärjestössä (WTO).

⁽¹⁾ EYVL L 199, 26.7.1997, s. 32, direktiivi sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 98/61/EY (EYVL L 268, 3.10.1998, s. 37).

▼B

- (30) Standardoinnin olisi jatkossakin oltava pääasiassa markkinalähtöistä. Tietyissä tapauksissa saattaa kuitenkin olla tarpeen edellyttää, että yhteisön tasolla noudatetaan tiettyjä standardeja yhteentoimivuuden varmistamiseksi yhtenäismarkkinoilla. Kansallisella tasolla jäsenvaltioihin sovelletaan direktiivin 98/34/EY säännöksiä. Televisiosignaalien lähetystä koskevien standardien käytöstä 24 päivänä lokakuuta 1995 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 95/47/EY ⁽¹⁾ ei ole säädetty tietyn digitaalitelevioliähetyksen siirtojärjestelmän käytöstä tai näitä lähetyksiä koskevista palveluvaatimuksista. Eurooppalaiset yritykset ovat kehittäneet digitaalisia televisio-lähetyksiä käsittelevässä DVB-työryhmässä (Digital Video Broadcasting Group) joukon televisioliähetyksen siirtojärjestelmiä, jotka Euroopan telealan standardointilaitos (European Telecommunications Standards Institute, ETSI) on standardoinut ja joista on tullut kansainvälisen teleliiton (International Telecommunications Union, ITU) suosituksia. Ennen kuin kyseisten standardien pakollisesta soveltamisesta tehdään päätös, olisi järjestettävä perusteellinen julkinen kuuleminen. Tämän direktiivin mukaisilla standardointimenettelyillä ei rajoiteta direktiivin 1999/5/EY, tietyllä jännitealueella toimivia sähkölaitteita koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 19 helmikuuta 1973 annetun neuvoston direktiivin 73/23/ETY ⁽²⁾ eikä sähkömagneettista yhteensopivuutta koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 3 päivänä toukokuuta 1989 annetun neuvoston direktiivin 89/336/ETY ⁽³⁾ säännösten soveltamista.
- (31) Interaktiivisten digitaaliteleviopalveluiden ja parannettujen digitaalisten televisioliitteiden yhteentoimivuutta kuluttajan tasolla olisi tuettava, jotta voidaan varmistaa vapaa tiedonkulku, tiedotusvälineiden moniarvoisuus ja kulttuurillinen monimuotoisuus. Kuluttajien olisi voitava lähetystavasta riippumatta vastaanottaa kaikkia interaktiivisia digitaaliteleviopalveluita, ottaen huomioon teknologisen puolueettomuuden, tulevan teknisen kehityksen, tarpeen edistää digitaalisten televiisopalvelujen liikkeelle lähtöä ja markkinoilla vallitsevan digitaalisten televiisopalvelujen kilpailutilanteen. Interaktiivisten digitaaliteleviisjärjestelmien tarjoajien olisi pyrittävä toteuttamaan avoin sovellusrajapinta (Application Program Interface, API), joka on eurooppalaisen standardointijärjestön hyväksymien standardien tai vaatimusten mukainen. Siirtymistä olemassa olevista sovellusrajapinnoista uuteen avoimeen sovellusrajapintaan olisi tuettava, ja se olisi järjestettävä esimerkiksi markkinoiden kaikkien asianomaisten osapuolten välisten yhteisymmärryspöytäkirjojen avulla. Avoin sovellusrajapinta lisää yhteentoimivuutta, eli interaktiivisen sisällön siirrettävyyttä siirtomekanismien välillä ja tämän sisällön täyttä toimivuutta parannetuissa digitaalisissa televisioliitteissa. Olisi kuitenkin otettava huomioon tarve olla estämättä vastaanottolaitteiston toimintaa ja suojella sitä ilkkivaltaisilta hyökkäyksiltä, kuten viruksilta.
- (32) Jos samassa jäsenvaltiossa toimivien yritysten välille syntyy tämän direktiivin tai erityisdirektiivien kattamilla aloilla riitaa, joka koskee esimerkiksi käyttöoikeus- ja yhteenliittämisvelvollisuuksia tai tilaajaluetteloiden siirtämistapoja, riidan sen osapuolen, joka on käynyt neuvotteluja vilpittömässä mielessä, mutta ei ole päässyt tulokseen, olisi voitava pyytää kansallista sääntelyviranomaista

⁽¹⁾ EYVL L 281, 23.11.1995, s. 51.

⁽²⁾ EYVL L 77, 26.3.1973, s. 29.

⁽³⁾ EYVL L 139, 23.5.1989, s. 19.

▼B

ratkaisemaan riita. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi voitava määrätä osapuolet noudattamaan tiettyä ratkaisua. Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi sähköisiä viestintäverkkoja tai -palveluja yksittäisessä jäsenvaltiossa tarjoavien yritysten välisiä riita-asioita ratkaistessaan pyrittävä varmistamaan tämän direktiivin tai erityisdirektiivien mukaisten velvollisuuksien noudattaminen.

- (33) Kansallisessa tai yhteisön lainsäädännössä annettujen riitojenratkaisukeinojen lisäksi tarvitaan jomman kumman osapuolen pyynnöstä vireille pantava yksinkertainen menettely sellaisten rajat ylittävien riitojen ratkaisemiseksi, jotka ovat yksittäisen kansallisen sääntelyviranomaisen toimivallan ulkopuolella.
- (34) Olisi perustettava yksi ainoa komitea korvaamaan direktiivin 90/387/ETY 9 artiklalla perustettu ONP-komitea ja toimilupakomitea, joka on perustettu telepalvelualan yleisten valtuutusten ja yksittäisten toimilupien yhteisistä puitteista 10 päivänä huhtikuuta 1997 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 97/13/EY ⁽¹⁾ 14 artiklalla.
- (35) Kansallisten sääntelyviranomaisten ja kansallisten kilpailuviranomaisten olisi annettava toisilleen tiedot, joita tämän direktiivin ja erityisdirektiivien säännösten soveltaminen edellyttää, jotta ne voivat toimia mahdollisimman hyvin yhteistyössä. Vaihdeettävien tietojen osalta vastaanottavan viranomaisen olisi turvattava sama luottamuksellisuus kuin tiedot lähettävän viranomaisen.
- (36) Komissio on ilmoittanut aikovansa perustaa sähköisiä viestintäverkkoja ja -palveluja käsittelevän eurooppalaisten sääntelyelinten työryhmän, joka muodostaisi soveltuvan mekanismin kansallisten sääntelyviranomaisten välisen yhteistyön ja yhteensovittamisen tukemiseksi, jotta edistetään sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen sisämarkkinoita ja pyritään saavuttamaan kaikissa jäsenvaltioissa tässä direktiivissä ja erityisdirektiiveissä vahvistettujen säännösten yhdenmukainen soveltaminen erityisesti aloilla, joilla yhteisön lainsäädännön täytäntöön panevassa lainsäädännössä kansallisille sääntelyviranomaisille annetaan merkittävä harkintavaltia asiaan liittyvien sääntöjen soveltamisessa.
- (37) Kansallisten sääntelyviranomaisten olisi toimittava keskenään ja komission kanssa yhteistyössä avoimesti, jotta varmistetaan tämän direktiivin ja erityisdirektiivien säännösten yhdenmukainen soveltaminen kaikissa jäsenvaltioissa. Tämä yhteistyö voi tapahtua muun muassa viestintäkomiteassa ja eurooppalaisista sääntelyelimistä koostuvassa työryhmässä. Jäsenvaltioiden olisi päätettävä, mitkä elimet ovat tässä direktiivissä ja erityisdirektiiveissä tarkoitettuja kansallisia sääntelyviranomaisia.
- (38) Toimenpiteet, jotka voivat vahingoittaa jäsenvaltioiden välistä kauppaa, ovat toimenpiteitä, joilla saattaa olla suoraa tai epäsuoraa, tosiasiallista tai mahdollista vaikutusta jäsenvaltioiden välisen kaupan muotoihin niin, että ne saattavat muodostaa esteitä yhteinäismarkkinoille. Ne käsittävät myös toimenpiteet, joilla on merkittävä vaikutus muiden jäsenvaltioiden palveluntarjoajiin tai -käyttäjiin, ja joihin kuuluvat muun muassa toimenpiteet, jotka

⁽¹⁾ EYVL L 117, 7.5.1997, s. 15.

▼B

vaikuttavat kuluttajahintoihin muissa jäsenvaltioissa, toimenpiteet, jotka vaikuttavat toiseen jäsenvaltioon sijoittuneen yrityksen kykyyn tarjota sähköisiä viestintäpalveluja, ja erityisesti toimenpiteet, jotka vaikuttavat mahdollisuuteen tarjota valtioiden rajat ylittäviä palveluja, sekä toimenpiteet, jotka vaikuttavat markkinoiden rakenteeseen ja markkinoille pääsyyn heijastuen siten muiden jäsenvaltioiden yrityksiin.

- (39) Tämän direktiivin säännöksiä olisi tarkasteltava säännöllisin väliajoin uudelleen erityisesti tekniikan ja markkinaolojen kehitykseen perustuvien muutostarpeiden selvittämiseksi.
- (40) Tämän direktiivin täytäntöönpanemiseksi tarvittavista toimenpiteistä olisi päätettävä menettelystä komissiolle siirrettyä täytäntöönpanovaltaa käytettäessä 28 päivänä kesäkuuta 1999 annetun neuvoston päätöksen 1999/468/EY ⁽¹⁾ mukaisesti.
- (41) Suunnitellun toiminnan tavoitetta, joka on sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen ja niiden liitännäistoimintojen yhdenmukaistetun sääntelyjärjestelmän luominen, ei voida riittävällä tavalla saavuttaa jäsenvaltioiden tasolla, vaan se voidaan toiminnan laajuus ja vaikutukset huomioiden saavuttaa paremmin yhteisön tasolla, joten yhteisö voi toteuttaa toimenpiteitä perustamissopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Kyseisessä artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä direktiivissä ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen tämän tavoitteen saavuttamiseksi.
- (42) Tietyt tämän alan direktiivit ja päätökset olisi kumottava.
- (43) Komission olisi seurattava siirtymistä nykyisestä järjestelmästä uuteen järjestelmään, ja se voi erityisesti antaa sopivana ajankohdana ehdotuksen tilaajayhteyksien eriytetystä tarjonnasta annetun 18 päivänä joulukuuta 2000 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 2887/2000 ⁽²⁾ kumoamiseksi,

OVAT ANTANEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

I LUKU

SOVELTAMISALA, TAVOITE JA MÄÄRITELMÄT

*1 artikla***Tavoite ja soveltamisala****▼M3**

1. Tällä direktiivillä perustetaan yhdenmukaistettu järjestelmä sähköisten viestintäpalvelujen, sähköisten viestintäverkkojen, niiden liitännäistoimintojen ja -palvelujen sekä vammaisten verkkoonpääsyä helpottavien tiettyjen päätelaitteiden sääntelylle. Siinä säädetään kansallisten

⁽¹⁾ EYVL L 184, 17.7.1999, s. 23.

⁽²⁾ EYVL L 336, 30.12.2000, s. 4.

▼ M3

sääntelyviranomaisten tehtävistä ja määritellään joukko menettelyjä, joilla varmistetaan, että sääntelyjärjestelmää sovelletaan yhdenmukaisesti kaikkialla yhteisössä.

▼ B

2. Tällä direktiivillä ja erityisdirektiiveillä ei rajoiteta yhteisön oikeuden mukaisesti kansallisessa oikeudessa eikä yhteisön oikeudessa asetettuja velvollisuuksia, jotka koskevat sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen avulla tarjottavia palveluja.

3. Tällä direktiivillä ja erityisdirektiiveillä ei rajoiteta yhteisön tasolla tai kansallisella tasolla yhteisön oikeuden mukaisesti toteutettavia toimenpiteitä, joilla pyritään yleisen edun mukaisiin, erityisesti sisällön sääntelyyn ja audiovisuaalialan politiikkaan liittyviin tavoitteisiin.

▼ M3

3 a. Jäsenvaltioiden toimenpiteissä, jotka koskevat loppukäyttäjien oikeutta käyttää palveluja ja sovelluksia sähköisissä viestintäverkoissa taikka tällaista käyttöä, on otettava huomioon luonnollisten henkilöiden perusoikeudet ja -vapaudet, sellaisina kuin ne taataan Euroopan ihmisoikeussopimuksessa (Yleissopimus ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi) ja yhteisön oikeuden yleisissä periaatteissa.

Tällaisia toimenpiteitä, jotka koskevat loppukäyttäjien oikeutta käyttää palveluja ja sovelluksia sähköisissä viestintäverkoissa taikka tällaista käyttöä ja joilla todennäköisesti rajoitetaan näitä perusoikeuksia tai -vapauksia, saa toteuttaa ainoastaan, jos ne ovat asianmukaisia, oikeasuhteisia ja välttämättömiä demokraattisessa yhteiskunnassa, ja niiden toteuttamiseen on sovellettava Euroopan ihmisoikeussopimuksen (Yleissopimus ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi) ja yhteisön oikeuden yleisten periaatteiden mukaisia riittäviä menettelytakeita, mukaan lukien tehokas oikeussuoja ja oikeudenmukainen oikeudenkäynti. Sen vuoksi näitä toimenpiteitä voidaan toteuttaa ainoastaan ottamalla asianmukaisella tavalla huomioon syyttömyysolettaman periaate ja oikeus yksityisyyteen. On taattava etukäteen tapahtuva, oikeudenmukainen ja puolueeton käsittely, mukaan lukien asianomaisen henkilön tai asianomaisten henkilöiden oikeus tulla kuulluksi, ottaen huomioon asianmukaisten edellytysten ja menettelyllisten järjestelyjen tarve asianmukaisesti osoitetuissa kiireellisissä tapauksissa Euroopan ihmisoikeussopimuksen (Yleissopimus ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi) mukaisesti. Oikeus tehokkaaseen ja oikea-aikaiseen tuomioistuinvalvontaan on taattava.

▼ B

4. Tällä direktiivillä ja erityisdirektiiveillä ei rajoiteta direktiivin 1999/5/EY säännösten soveltamista.

▼ M2

5. Tällä direktiivillä ja erityisdirektiiveillä ei rajoiteta mitään sellaista erityistoimenpidettä, joka toteutetaan yhteisön yleisissä matkaviestintäverkoissa tehtävien kansainvälisten verkkovierailujen sääntelemiseksi.

▼ B*2 artikla***Määritelmät**

Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

▼ M3

- a) ”sähköisellä viestintäverkolla” siirtojärjestelmiä sekä soveltuvin osin kytkentä- tai reitityslaitteistoa ja muita välineitä – myös verkkoelementtejä, jotka eivät ole aktiivisia – joilla voidaan siirtää signaaleja johtojen välityksellä, radioteitse, optisesti tai muulla sähkömagneettisella tavalla, mukaan luettuina satelliittiverkot, kiinteät (piiri- ja pakettikytkentäiset, mukaan luettuna internet) ja maanpäälliset matkaviestintäverkot, sähkökaapelijärjestelmät siinä määrin kuin niitä käytetään signaalinsiirtoon, radio- ja televisiolähetysiin käytetyt verkot sekä kaapelitelevisioverkot riippumatta siitä, minkä tyyppistä informaatiota niissä siirretään;
- b) ”valtioiden rajat ylittävillä markkinoilla” 15 artiklan 4 kohdan mukaisesti määritettyjä markkinoita, jotka kattavat yhteisön tai suuren osan siitä ja jotka sijaitsevat useammassa kuin yhdessä jäsenvaltiossa;

▼ B

- c) ”sähköisellä viestintäpalvelulla” tavallisesti korvausta vastaan suoritettuja palveluja, jotka muodostuvat kokonaan tai pääosin signaalien siirtämisestä sähköisissä viestintäverkoissa, mukaan lukien televiestintäpalvelut ja siirtopalvelut radio- ja televisioinnissa käytetyissä verkoissa, mutta jättäen ulkopuolelle sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen avulla siirretyt sisältöpalvelut tai sisältöä toimituksellisessa valvonnassaan pitävät palvelut; kyseinen palvelu ei käsitä myöskään direktiivin 98/34/EY ensimmäisessä artiklassa määriteltyjä tietoyhteiskunnan palveluja, jotka eivät muodostu kokonaan tai pääosin signaalien siirtämisestä sähköisissä viestintäverkoissa;

▼ M3

- d) ”yleisellä viestintäverkolla” sähköistä viestintäverkkoa, jota käytetään ainoastaan tai pääasiallisesti sellaisten yleisön saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen tarjontaan, jotka tukevat tiedon siirtoa verkon liityntäpisteiden välillä;
- da) ”verkon liityntäpisteellä” konkreettista pistettä, jossa tilaajalle tarjotaan liittymä yleiseen viestintäverkkoon; verkoissa, joissa käytetään kytkentää tai reititystä, verkon liityntäpiste määritellään tietyn verkko-osoitteen avulla, joka voidaan yhdistää tilaajan numeroon tai nimeen;
- e) ”liitännäistoiminnolla” liitännäispalveluja, fyysisiä infrastruktuureja ja muita toimintoja tai elementtejä, jotka liittyvät sähköiseen viestintäverkkoon ja/tai sähköiseen viestintäpalveluun ja jotka mahdollistavat palvelujen tarjoamisen ja/tai tukevat palvelujen tarjoamista kyseisen verkon ja/tai palvelun kautta tai joilla on mahdollisuus toimia näin ja joihin sisältyy muun muassa rakennuksia tai rakennusten sisääntuloja, rakennusten kaapelointia, antennoja, torneja ja muita tukirakennelmia, kaapelikanavia, tyhjiä putkia, mastoja, kaapelikaivoja ja jakomoja;

▼ M3

- ea) ”liitännäispalvelulla” palveluja, jotka liittyvät sähköiseen viestintäverkkoon ja/tai sähköiseen viestintäpalveluun ja jotka mahdollistavat palvelujen tarjoamisen ja/tai tukevat palvelujen tarjoamista kyseisen verkon ja/tai palvelun kautta tai joilla on mahdollisuus toimia näin ja joihin sisältyy muun muassa numeronmuunnos- tai vastaavia toimintoja tarjoavia järjestelmiä, ehdollisen käyttöoikeuden järjestelmiä ja sähköisiä ohjelmaoppaita, sekä muita palveluja, kuten tunnistamis-, paikantamis- ja tilatietopalveluja;

▼ B

- f) ”ehdollisen käyttöoikeuden (ehdollisen pääsyn) järjestelmällä” teknisiä toimenpiteitä ja/tai järjestelyjä, joissa oikeus käyttää suojattua ymmärrettävissä olevassa muodossa olevaa radio- tai televisiolähetyspalvelua edellyttää tilausta tai muunlaista yksittäistä ennakkolupaa;
- g) ”kansallisilla sääntelyviranomaisilla” elintä tai elimiä, joiden hoidettavaksi jäsenvaltio on antanut tässä direktiivissä tai erityisdirektiiveissä tarkoitetut sääntelytehtävät;
- h) ”käyttäjällä” luonnollista tai oikeushenkilöä, joka käyttää tai pyytää käyttöönsä yleisesti saatavilla olevaa sähköistä viestintäpalvelua;
- i) ”kuluttajalla” luonnollista henkilöä, joka käyttää tai pyytää käyttöönsä yleisesti saatavilla olevaa sähköistä viestintäpalvelua muuhun tarkoitukseen kuin liiketoimintaan tai ammatin-harjoittamiseen;
- j) ”yleispalvelulla” direktiivissä 2002/22/EY (yleispalveludirektiivi) määriteltyä tietyn laatuisten palvelujen vähimmäiskokonaisuutta, joka on kaikkien käyttäjien saatavilla näiden maantieteellisestä sijainnista riippumatta ja kansalliset erityisolot huomioiden kohtuulliseen hintaan;
- k) ”tilaajalla” luonnollista tai oikeushenkilöä, joka on tehnyt sopimuksen yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajan kanssa näiden palvelujen toimittamisesta;

▼ M3

- l) ”erityisdirektiiveillä” direktiiviä 2002/20/EY (valtuutusdirektiivi), direktiiviä 2002/19/EY (käyttöoikeusdirektiivi), direktiiviä 2002/22/EY (yleispalveludirektiivi) ja henkilötietojen käsittelystä ja yksityisyyden suojasta sähköisen viestinnän alalla 12 päivänä heinäkuuta 2002 annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2002/58/EY (sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivi) (1);

▼ B

- m) ”sähköisen viestintäverkon tarjoamisella” tarkoitetaan tällaisen verkon luomista, ylläpitoa, valvontaa tai saataville asettamista;
- n) ”loppukäyttäjällä” käyttäjää, joka ei tarjoa käyttöön yleisiä viestintäverkkoja eikä yleisesti saatavilla olevia sähköisiä viestintäpalveluja;

(1) EYVL L 201, 31.7.2002, s. 37.

▼ B

- o) ”parannetuilla digitaalisilla televisiolaitteilla” tarkoitetaan televisiovastaanottimien liittämiseen tarkoitettuja tv-sovittimia tai integroitua digitaalisia televisiolaitteita, joilla voidaan vastaanottaa interaktiivisia digitaalitelevisiolähettyksiä;
- p) ”sovellusrajapinnalla (Application Program Interface, API)” tarkoitetaan sovellusten välisiä ohjelmistorajapintoja, joita lähetystoiminnan harjoittajat tai palveluntarjoajat asettavat käyttöön, sekä kehittyneiden digitaalisten televisiolaitteiden resursseja digitaalisia televisio- ja radiopalveluja varten;

▼ M3

- q) ”taajuuksien varaamisella” tietyn taajuusalueen osoittamista yhden tai useamman tyyppisen radioviestintäpalvelun käyttöön, tarvittaessa erityisin ehdoin;
- r) ”haitallisella häiriöllä” häiriötä, joka vaarantaa radionavigointipalvelun tai muun turvallisuuspalvelun toiminnan tai joka muutoin vakavasti heikentää sellaista radioviestintäpalvelua, joka toimii sovellettavien yhteisön, kansainvälisten tai kansallisten säännösten mukaisesti, tai estää tai toistuvasti keskeyttää tällaisen palvelun toiminnan;
- s) ”puhelulla” yleisesti saatavilla olevan sähköisen viestintäpalvelun avulla luotua yhteyttä, joka mahdollistaa kaksisuuntaisen puheviestinnän.

▼ B

LUKU II

KANSALLISET SÄÄNTELYVIRANOMAISET*3 artikla***Kansalliset sääntelyviranomaiset**

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kustakin tässä direktiivissä ja erityisdirektiiveissä kansallisille sääntelyviranomaisille osoitetusta tehtävästä huolehtii toimivaltainen elin.
2. Jäsenvaltioiden on taattava kansallisten sääntelyviranomaisten riippumattomuus varmistamalla, että nämä viranomaiset ovat oikeudellisesti erillisiä ja toiminnallisesti riippumattomia kaikista sähköisiä viestintäverkkoja, -laitteita tai -palveluja tarjoavista organisaatioista. Niiden jäsenvaltioiden, joilla on omistussuoksia tai päätäntävaltaa sähköisiä viestintäverkkoja ja/tai -palveluja tarjoavissa yrityksissä, on varmistettava, että sääntelytoiminta ja omistajuuteen tai päätäntävaltaan liittyvä toiminta erotetaan rakenteellisesti tehokkaasti toisistaan.

▼ M3

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansalliset sääntelyviranomaiset käyttävät toimivaltuuksiaan puolueettomasti, avoimesti ja viivytyksittä. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansallisilla sääntelyviranomaisilla on riittävät taloudelliset resurssit ja henkilöstöresurssit niille annettun tehtävän hoitamiseen.

▼ **M3**

► **C1** 3 a. Markkinoiden ennakkosääntelystä tai tämän direktiivin 20 tai 21 artiklassa tarkoitettuista yritysten välisten riitojen ratkaisemisesta vastaavien kansallisten sääntelyviranomaisten on oltava toiminnassaan riippumattomia eivätkä ne saa pyytää tai ottaa vastaan miltään muulta elimeltä ohjeita sellaisten tehtävien hoitamisessa, jotka niille on annettu yhteisön lainsäädännön täytäntöön panemiseksi annetun kansallisen lainsäädännön nojalla, sanotun kuitenkin rajoittamatta 4 ja 5 kohdan säännösten soveltamista. Tämä ei estä kansallisen valtiosääntöoikeuden mukaista valvontaa. Ainoastaan 4 artiklan mukaisesti perustetuilla muutoksenhaakuelimillä on toimivalta keskeyttää kansallisten sääntelyviranomaisten tekemien päätösten soveltaminen tai kumota ne.

äsenvaltioiden on varmistettava, ◀ että ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettujen kansallisten sääntelyviranomaisen johtaja tai tarvittaessa tätä tehtävää hoitavan kollegiaalisen elimen jäsenet tai hänen tai heidän sijaisensa voidaan irtisanoa ainoastaan, jos asianomainen henkilö ei enää täytä tehtäviensä suorittamiseen vaadittavia kansallisessa lainsäädännössä ennalta säädettyjä ehtoja. Asianomaisen kansallisen sääntelyviranomaisen johtajan tai tarvittaessa tätä tehtävää hoitavan kollegiaalisen elimen jäsenten irtisanomisesta tehty päätös on julkistettava irtisanomisen ajankohtana. Kansallisen sääntelyviranomaisen irtisanotulle johtajalle tai tarvittaessa tätä tehtävää hoitavan kollegiaalisen elimen jäsenille on annettava perustelut, ja asianomaisella henkilöllä on oikeus pyytää irtisanomisesta tehdyn päätöksen julkistamista, jollei niin muuten tehtäisi, missä tapauksessa päätös julkistetaan.

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetuilla kansallisilla sääntelyviranomaisilla on erilliset vuosibudjetit. Niiden budjetit on julkistettava. Jäsenvaltioiden on myös varmistettava, että kansallisilla sääntelyviranomaisilla on riittävät taloudelliset resurssit ja henkilöstöresurssit, jotta ne voivat aktiivisesti osallistua Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimen (BEREC), jäljempänä ”yhteistyöelin” ⁽¹⁾, toimintaan ja edistää sitä.

3 b. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että vastaavat kansalliset sääntelyviranomaiset tukevat aktiivisesti yhteistyöelimen tavoitteita parantaa sääntelyn koordinoitua ja lisää sen yhtenäisyyttä.

3 c. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansalliset sääntelyviranomaiset ottavat mahdollisimman pitkälle huomioon yhteistyöelimen hyväksymät lausunnot ja yhteiset kannat tehdessään kansallisia markkinoita koskevia omia päätöksiään.

▼ **B**

4. Jäsenvaltioiden on julkaistava tiedot kansallisille sääntelyviranomaisille kuuluvista tehtävistä helposti saatavilla olevassa muodossa varsinkin silloin, kun tehtävistä vastaa useampi kuin yksi elin. Jäsenvaltioiden on tarvittaessa varmistettava näiden viranomaisten keskinäinen sekä näiden viranomaisten ja kilpailulainsäädännön ja kuluttajalainsäädännön täytäntöönpanosta vastaavien kansallisten viranomaisten välinen kuuleminen ja yhteistyö niitä yhteisesti koskevissa kysymyksissä. Jos useampi kuin yksi viranomainen on tällaisissa asioissa toimivaltainen, jäsenvaltioiden on varmistettava, että tiedot kullekin viranomaiselle kuuluvista tehtävistä julkaistaan helposti saatavilla olevassa muodossa.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1211/2009, annettu 25 päivänä marraskuuta 2009, Euroopan sähköisen viestinnän sääntelyviranomaisten yhteistyöelimen (BEREC) ja viraston perustamisesta.

▼ B

5. Kansallisten sääntelyviranomaisten ja kansallisten kilpailuviranomaisten on annettava toisilleen tiedot, joita tämän direktiivin ja erityisdirektiivien säännösten soveltaminen edellyttää. Vaihdeettavien tietojen osalta vastaanottavaa viranomaista sitoo sama luottamuksellisuus kuin tiedot lähettänyttä viranomaista.

6. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle ne kansalliset sääntelyviranomaiset, joille on osoitettu tämän direktiivin ja erityisdirektiivien mukaisia tehtäviä, sekä näiden viranomaisten vastuualueet.

*4 artikla***Muutoksenhakuoikeus****▼ M3**

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansallisella tasolla on käytössä tehokkaat järjestelmät, joiden avulla jokainen käyttäjä tai sähköisiä viestintäverkkoja ja/tai -palveluja tarjoava yritys, johon kansallisen sääntelyviranomaisen tekemä päätös vaikuttaa, voi hakea muutosta päätökseen muutoksenhakuelimeltä, joka on riippumaton asianomaisista osapuolista. Tällä elimellä, joka voi olla tuomioistuin, on oltava tehtäviensä tehokkaan hoitamisen edellyttämä asiantuntemus. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tapaukseen liittyvät tosiseikat otetaan asianmukaisesti huomioon ja että käytettävissä on toimiva muutoksenhakujärjestelmä.

Kansallisen sääntelyviranomaisen päätös on voimassa, kunnes muutoksenhakuprosessissa on annettu ratkaisu, jollei määrätä tilapäisiä toimenpiteitä kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

▼ B

2. Jollei 1 kohdassa tarkoitettu muutoksenhakuelin ole luonteeltaan tuomioistuin, sen on aina annettava päätökselleen kirjalliset perustelut. Päätöksestä on tällöin voitava lisäksi valittaa perustamissopimuksen 234 artiklassa tarkoitettuun jäsenvaltion tuomioistuimeen.

▼ M3

3. Jäsenvaltioiden on kerättävä tiedot muutoksenhakujen aiheista, muutoksenhakujen määrästä, muutoksenhakumenettelyjen kestosta ja tilapäisten toimenpiteiden määräämisestä tehtyjen päätösten määrästä. Jäsenvaltioiden on toimitettava nämä tiedot komissiolle ja yhteistyöelimelle jommankumman perustellusta pyynnöstä.

▼ B*5 artikla***Tiedonvaihto****▼ M3**

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että sähköisiä viestintäverkkoja ja -palveluja tarjoavat yritykset toimittavat kaikki tarvittavat tiedot, taloudelliset tiedot mukaan lukien, jotta kansalliset sääntelyviranomaiset voivat varmistua siitä, että tämän direktiivin ja erityisdirektiivien säännöksiä tai niiden mukaisesti tehtyjä päätöksiä noudatetaan. Kansallisilla sääntelyviranomaisilla on valtuudet vaatia näitä yrityksiä toimittamaan erityisesti tiedot sellaisista tulevista verkkojen tai palvelujen uudistuksista, joilla voi olla vaikutuksia tukkutasen palveluihin, joita ne tarjoavat kilpailijoille. Yrityksiä, joilla on huomattava markkinavoima tukkumarkkinoilla, voidaan myös vaatia toimittamaan kirjanpitolietoa vähittäismarkkinoista, jotka liittyvät kyseisiin tukkumarkkinoihin.

▼ M3

Yritysten on pyynnöstä toimitettava tiedot viipymättä kansallisen sääntelyviranomaisen edellyttämän aikataulun mukaisesti ja sen vaatimalla tarkkuudella. Kansallisen sääntelyviranomaisen pyytämien tietojen on oltava oikeasuhteisia tehtävien suorittamiseen nähden. Kansallisen sääntelyviranomaisen on perusteltava tietojen antamista koskeva pyyntönsä ja käsiteltävä tiedot 3 kohdan mukaisesti.

▼ B

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansalliset sääntelyviranomaiset toimittavat komissiolle sen perustellusta pyynnöstä tiedot, joita se tarvitsee suorittaessaan perustamissopimuksen mukaisia tehtäviään. Komission pyytämien tietojen on oltava oikeasuhteisia näiden tehtävien suorittamiseen nähden. Jos annetuissa tiedoissa viitataan tietoihin, joita yritykset ovat aiemmin toimittaneet kansallisen sääntelyviranomaisen pyynnöstä, näille yrityksille on ilmoitettava asiasta. Siinä määrin kuin se on tarpeen ja jollei tiedot antanut viranomaisen nimenomaisesti ja perustellusti toisin pyydä, komissio asettaa tiedot myös muiden jäsenvaltioiden vastaavien viranomaisten saataville.

Jollei 3 kohdan vaatimuksista muuta johdu, jäsenvaltioiden on varmistettava, että tietyille kansalliselle sääntelyviranomaiselle toimitetut tiedot voidaan perustellusta pyynnöstä asettaa saman tai muun jäsenvaltion jonkin vastaavan viranomaisen saataville, jos näiden viranomaisten yhteisön oikeuden mukaisten tehtävien hoitaminen sitä edellyttää.

3. Jos kansallinen sääntelyviranomaisen katsoo, että tiedot ovat liikesalaisuuksia koskevien yhteisön ja kansallisten sääntöjen mukaisesti luottamuksellisia, komission ja kyseisten kansallisten sääntelyviranomaisten on turvattava tällainen luottamuksellisuus.

4. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansalliset sääntelyviranomaiset julkaisevat nämä tiedot, jos ne edistävät avoimia ja kilpailuun perustuvia markkinoita, kuitenkin niin, että yleisön oikeutta tutustua tietoihin koskevaa kansallista lainsäädäntöä sekä liikesalaisuuksia koskevia kansallisia ja yhteisön sääntöjä noudatetaan.

5. Kansallisten sääntelyviranomaisten on julkistettava 4 kohdassa tarkoitettujen tietojen yleistä saatavuutta koskevat ehdot sekä myös tiedonsaantiin liittyvät menettelyt.

▼ M3*6 artikla***Kuulemismenettelyt ja avoimuus**

Lukuun ottamatta 7 artiklan 9 kohdan, 20 artiklan tai 21 artiklan soveltamisalaan kuuluvia tapauksia, jäsenvaltioiden on varmistettava, että jos kansalliset sääntelyviranomaiset aikovat tämän direktiivin tai erityisdirektiivien mukaisesti toteuttaa sellaisia toimenpiteitä tai jos ne aikovat 9 artiklan 3 ja 4 kohdan mukaisesti säätää sellaisista rajoituksista, jotka vaikuttavat merkittävästi keskeisiin markkinoihin, ne antavat asianomaisille osapuolille mahdollisuuden esittää kohtuullisessa määräajassa lausuntonsa toimenpide-ehdotuksesta.

Kansallisten sääntelyviranomaisten on julkaistava tiedot kansallisista kuulemismenettelyistään.

▼ **M3**

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että perustetaan yhtenäinen tiedotuspiste, jonka kautta on mahdollista saada tietoa kaikista senhetkisistä kuulemisista.

Kansallisten sääntelyviranomaisten on annettava kuulemisten tulokset julkisesti saataville, jollei tietoja ole luokiteltu salassa pidettäväksi liikesalaisuuksia koskevan yhteisön ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

*7 artikla***Sähköisen viestinnän sisämarkkinoiden vakiinnuttaminen**

1. Kansallisten sääntelyviranomaisten on tämän direktiivin ja erityisdirektiivien mukaisia tehtäviään toteuttaessaan otettava 8 artiklassa vahvistetut tavoitteet mahdollisimman tarkasti huomioon siltä osin kuin ne liittyvät sisämarkkinoiden toimintaan.

2. Kansallisten sääntelyviranomaisten on myötävaikutettava sisämarkkinoiden kehittymiseen toimimalla avoimella tavalla yhteistyössä sekä keskenään että komission ja yhteistyöelimen kanssa, tämän direktiivin ja erityisdirektiivien säännösten yhdenmukaisen soveltamisen varmistamiseksi kaikissa jäsenvaltioissa. Tätä varten niiden on erityisesti toimittava yhteistyössä komission ja yhteistyöelimen kanssa sellaisten välineiden ja keinojen löytämiseksi, jotka soveltuvat parhaiten tietyn tyyppisten markkinatilanteiden hoitoon.

3. Jollei 7 b artiklan mukaisesti hyväksytyissä suosituksissa tai suuntaviivoissa toisin määrätä, jos kansallinen sääntelyviranomainen aikoo 6 artiklassa tarkoitetun kuulemisen jälkeen toteuttaa toimenpiteitä, jotka

a) kuuluvat tämän direktiivin 15 tai 16 artiklan taikka direktiivin 2002/19/EY (käyttöoikeusdirektiivi) 5 tai 8 artiklan soveltamisalaan, ja

b) vaikuttaisivat jäsenvaltioiden väliseen kauppaan,

sen on asetettava toimenpide-ehdotus perusteluineen samaan aikaan komission, yhteistyöelimen ja muiden jäsenvaltioiden kansallisten sääntelyviranomaisten saataville 5 artiklan 3 kohdan mukaisesti sekä ilmoitettava siitä komissiolle, yhteistyöelimelle ja muille kansallisille sääntelyviranomaisille. Kansallisilla sääntelyviranomaisilla, yhteistyöelimellä ja komissiolla on mahdollisuus antaa lausuntonsa asianomaiselle kansalliselle sääntelyviranomaiselle yhden kuukauden kuluessa. Tätä yhden kuukauden määräaikaa ei voida pidentää.

4. Jos 3 kohdassa tarkoitettulla aiotulla toimenpiteellä pyritään

a) sellaisten merkityksellisten markkinoiden määrittelyyn, jotka eroavat 15 artiklan 1 kohdan mukaisesta suosituksessa määritellyistä; tai

b) päättämään, onko jollakin yrityksellä joko yksin tai yhdessä muiden kanssa huomattava markkinavoima 16 artiklan 3, 4 tai 5 kohdan mukaisesti,

▼ **M3**

ja jos toimenpide vahingoittaisi jäsenvaltioiden välistä kauppaa, ja komissio on ilmoittanut kansalliselle sääntelyviranomaiselle, että se katsoo toimenpide-ehdotuksen muodostavan esteen yhtenäismarkkinoille tai että se epäilee vakavasti ehdotuksen yhteensopivuutta yhteisön oikeuden ja erityisesti 8 artiklassa tarkoitettujen tavoitteiden kanssa, toimenpiteen hyväksymistä on lykättävä vielä kahdella kuukaudella. Tätä määräaikaa ei voida pidentää. Komissio ilmoittaa tässä tapauksessa muille kansallisille sääntelyviranomaisille varaumistaan.

5. Komissio voi 4 kohdassa tarkoitettujen kahden kuukauden määräajan kuluessa

- a) tehdä päätöksen, jolla asianomaista kansallista sääntelyviranomaista vaaditaan perumaan toimenpide-ehdotus, ja/tai
- b) päättää poistaa 4 kohdassa tarkoitettua toimenpide-ehdotusta koskevat varaumansa.

Komission on ennen päätöksen tekemistä otettava mahdollisimman tarkasti huomioon yhteistyöelimen lausunto. Päätökseen on liitettävä yksityiskohtainen ja objektiivinen selvitys siitä, miksi komissio katsoo, että toimenpide-ehdotusta ei pidä hyväksyä, sekä yksityiskohtaiset ehdotukset toimenpide-ehdotuksen muuttamiseksi.

6. Kansallisen sääntelyviranomaisen on muutettava toimenpide-ehdotusta tai peruttava se kuuden kuukauden kuluessa komission 5 kohdan mukaisesti tekemästä päätöksestä, jolla komissio vaatii kansallista sääntelyviranomaista perumaan toimenpide-ehdotuksen. Jos toimenpide-ehdotusta muutetaan, kansallisen sääntelyviranomaisen on järjestettävä julkinen kuuleminen 6 artiklassa tarkoitettujen menettelyjen mukaisesti ja tehtävä uusi ilmoitus muutetusta toimenpide-ehdotuksesta komissiolle 3 kohdan säännösten mukaisesti.

7. Asianomaisen kansallisen sääntelyviranomaisen on otettava muiden kansallisten sääntelyviranomaisten, yhteistyöelimen ja komission lausunnot mahdollisimman tarkasti huomioon ja se voi, 4 kohdassa ja 5 kohdan a alakohdassa tarkoitettuja tapauksia lukuun ottamatta, hyväksyä lopullisen toimenpide-ehdotuksen ja antaa sen tällöin tiedoksi komissiolle.

8. Kansallisen sääntelyviranomaisen on annettava komissiolle ja yhteistyöelimelle tiedoksi kaikki hyväksytyt lopulliset toimenpiteet, jotka kuuluvat 7 artiklan 3 kohdan a ja b alakohdan soveltamisalaan.

9. Jos kansallinen sääntelyviranomainen poikkeuksellisissa olosuhteissa katsoo, että kilpailun turvaamiseksi ja kuluttajien etujen suojaamiseksi on toimittava kiireellisesti 3 ja 4 kohdassa säädetystä menettelystä poiketen, se voi hyväksyä oikeasuhteiset ja tilapäiset toimenpiteet välittömästi. Sen on viipymättä ilmoitettava näistä toimenpiteistä perusteluineen komissiolle, muille kansallisille sääntelyviranomaisille ja yhteistyöelimelle. Kansallisen sääntelyviranomaisen päätökseen tällaisten toimenpiteiden muuttamisesta pysyviksi tai niiden soveltamisajan pidentämiseen sovelletaan 3 ja 4 kohdan säännöksiä.

7 a artikla

Menettely korjaavien toimien johdonmukaiseksi soveltamiseksi

1. Kun 7 artiklan 3 kohdassa tarkoitettulla aiotulla toimenpiteellä pyritään asettamaan, muuttamaan tai poistamaan toimijaa koskeva velvoite soveltaen 16 artiklaa yhdessä direktiivin 2002/19/EY (käyttöoikeusdirektiivi) 5 ja 9–13 artiklan sekä direktiivin 2002/22/EY (yleispalveludirektiivi) 17 artiklan kanssa, komissio voi tämän direktiivin 7 artiklan 3 kohdassa säädetyn yhden kuukauden määräajan kuluessa ilmoittaa asianomaiselle kansalliselle sääntelyviranomaiselle ja yhteistyöelimelle

▼ M3

syyt, joiden vuoksi se katsoo, että toimenpide-ehdotus muodostaisi esteen yhtenäismarkkinoille, tai epäilee vakavasti ehdotuksen yhteensopivuutta yhteisön oikeuden kanssa. Tällöin toimenpide-ehdotuksen hyväksymistä on lykättävä vielä kolmella kuukaudella komission ilmoituksesta.

Jos tällaista ilmoitusta ei tehdä, asianomainen kansallinen sääntelyviranomaisena voi hyväksyä toimenpide-ehdotuksen ottaen mahdollisimman tarkasti huomioon komission, yhteistyöelimen tai muun kansallisen sääntelyviranomaisen mahdollisesti antamat lausunnot.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen kolmen kuukauden määräajan kuluessa komissio, yhteistyöelin ja asianomainen kansallinen sääntelyviranomaisena tekevät läheistä yhteistyötä yksilöidäkseen 8 artiklassa säädettyjen tavoitteiden kannalta asianmukaisimman ja tehokkaimman toimenpiteen ottaen samalla huomioon markkinatoimijoiden näkemykset sekä tarpeen kehittää johdonmukaista sääntelykäytäntöä.

3. Kuuden viikon kuluessa 1 kohdassa tarkoitettujen kolmen kuukauden määräajan alkamisesta yhteistyöelin antaa 1 kohdassa tarkoitettua komission ilmoituksesta jäsentensä enemmistöllä hyväksyttävän lausunnon, jossa se ilmaisee, pitääkö se tarpeellisenä toimenpide-ehdotuksen muuttamista tai perumista, ja esittää tältä osin tarvittaessa yksityiskohtaisia ehdotuksia. Lausunto on perusteltava ja julkistettava.

4. Jos yhteistyöelin yhtyy lausunnossaan komission esittämiin vakaviin epäilyihin, se tekee läheistä yhteistyötä asianomaisen kansallisen sääntelyviranomaisen kanssa yksilöidäkseen asianmukaisimman ja tehokkaimman toimenpiteen. Kansallinen sääntelyviranomaisena voi ennen 1 kohdassa tarkoitettujen kolmen kuukauden määräajan päättymistä

a) muuttaa toimenpide-ehdotustaan tai perua sen ottaen mahdollisimman tarkasti huomioon 1 kohdassa tarkoitettujen komission ilmoituksen sekä yhteistyöelimen lausunnon ja neuvot;

b) pitää toimenpide-ehdotuksensa voimassa.

5. Jos yhteistyöelin ei yhdy komission esittämiin vakaviin epäilyihin tai jos se ei anna lausuntoa taikka jos kansallinen sääntelyviranomaisena muuttaa toimenpide-ehdotustaan tai pitää sen voimassa 4 kohdan mukaisesti, komissio voi kuukauden kuluessa 1 kohdassa tarkoitettujen kolmen kuukauden määräajan päättymisestä ja ottaen mahdollisimman tarkasti huomioon yhteistyöelimen mahdollisen lausunnon

a) antaa suosituksen, jossa asianomaista kansallista sääntelyviranomaisesta vaaditaan muuttamaan toimenpide-ehdotusta tai perumaan se ja esitetään tältä osin yksityiskohtaisia ehdotuksia ja ilmoitetaan suosituksen perusteet varsinkin, jos yhteistyöelin ei yhdy komission esittämiin vakaviin epäilyihin;

b) päättää poistaa 1 kohdan mukaisesti ilmoitetut varauksensa.

6. Asianomaisen kansallisen sääntelyviranomaisen on kuukauden kuluessa siitä, kun komissio on antanut suosituksen 5 kohdan a alakohdan mukaisesti tai poistanut varauksensa 5 kohdan b alakohdan mukaisesti, annettava komissiolle ja yhteistyöelimelle tiedoksi hyväksytty lopullinen toimenpide.

▼ M3

Määräaikaa voidaan jatkaa, jotta kansallinen sääntelyviranomaisen voi järjestää julkisen kuulemisen 6 artiklan mukaisesti.

7. Jos kansallinen sääntelyviranomaisen päättää olla muuttamatta tai perumatta toimenpide-ehdotusta 5 kohdan a alakohdan mukaisesti annettun suosituksen perusteella, sen on ilmoitettava päätöksensä perusteet.

8. Kansallinen sääntelyviranomaisen voi perua toimenpide-ehdotuksen missä tahansa menettelyn vaiheessa.

*7 b artikla***Täytäntöönpanosäännökset**

1. Kuultuaan asiaan liittyviä tahoja ja kansallisia sääntelyviranomaisia julkisesti ja ottaen mahdollisimman tarkasti huomioon yhteistyöelimen lausunnon komissio voi hyväksyä 7 artiklaan liittyviä suosituksia ja/tai suuntaviivoja, joissa määritellään 7 artiklan 3 kohdan mukaisesti vaadittavissa ilmoituksissa annettavien tietojen muoto, sisältö ja yksityiskohtaisuuden taso, olosuhteet, joissa ilmoituksia ei vaadita, sekä määräaikojen laskenta.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetut toimenpiteet hyväksytään 22 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua neuvoa-antavaa menettelyä noudattaen.

▼ B

III LUKU

KANSALLISTEN SÄÄNTELYVIRANOMAISTEN TEHTÄVÄT*8 artikla***Yleiset tavoitteet ja sääntelyperiaatteet**

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansalliset sääntelyviranomaiset toteuttavat tässä direktiivissä ja erityisdirektiiveissä määriteltyjä sääntelytehtäviään hoitaessaan kaikki aiheelliset toimenpiteet, joilla pyritään 2, 3 ja 4 kohdassa säädettyihin tavoitteisiin. Toimenpiteiden on oltava oikeasuhteisia näihin tavoitteisiin nähden.

▼ M3

Jollei taajuuksia koskevassa 9 artiklassa toisin säädetä, jäsenvaltioiden on pyrittävä kaikin tavoin välttämään sitoutumista yksittäisiin teknikkoihin ja varmistettava suorittaessaan tässä direktiivissä ja erityisdirektiiveissä säädettyjä sääntelytehtäviä ja erityisesti niitä tehtäviä, joiden tarkoituksena on varmistaa tehokas kilpailu, että kansalliset sääntelyviranomaiset toimivat samoin.

▼ B

Kansalliset sääntelyviranomaiset voivat toimivaltuuksiensa rajoissa osallistua kulttuurista ja kielellistä monimuotoisuutta sekä tiedotusvälineiden moniarvoisuutta edistävien politiikkojen toteuttamiseen.

2. Kansallisten sääntelyviranomaisten on edistettävä kilpailua sähköisten viestintäverkkojen, sähköisten viestintäpalvelujen ja niiden liitännäistoimintojen ja -palvelujen tarjoamisessa muun muassa

▼ M3

- a) varmistamalla, että käyttäjille, myös vammaisille, vanhuksille ja sosiaalisia erityistarpeita omaaville käyttäjille, koituu mahdollisimman paljon hyötyä valinnanvaran lisääntymisestä, hintojen alentumisesta ja laadun parantumisesta;
- b) varmistamalla, ettei kilpailu sähköisen viestinnän alalla, sisällön siirto mukaan lukien, vääristy tai ettei sitä rajoiteta;

▼ B

- d) edistämällä radiotaajuuksien ja numerovarojen tehokasta käyttöä ja varmistamalla niiden tehokas hallinta.
3. Kansallisten sääntelyviranomaisten on osaltaan vaikutettava sisämarkkinoiden kehittymiseen muun muassa
- a) poistamalla jäljellä olevat esteet sähköisten viestintäverkkojen, niiden liitännäistoimintojen ja -palvelujen sekä sähköisten viestintäpalvelujen Euroopan laajuiselta tarjonnalta;
  - b) edistämällä Euroopan laajuisten verkkojen luomista ja kehittämistä sekä yleiseurooppalaisten palvelujen yhteentoimivuutta ja päästä päähän -liitettävyyttä;

▼ M3

- d) toimimalla yhteistyössä keskenään, komission ja yhteistyöelimen kanssa johdonmukaisen sääntelykäytännön kehittämiseksi sekä tämän direktiivin ja erityisdirektiivien johdonmukaisen soveltamisen varmistamiseksi.

▼ B

4. Kansallisten sääntelyviranomaisten on edistettävä Euroopan unionin kansalaisten etuja muun muassa
- a) varmistamalla, että kaikilla kansalaisilla on käytettävissään yleispalvelu, joka on määritelty direktiivissä 2002/22/EY (yleispalveludirektiivi);
  - b) varmistamalla kuluttajille korkeatasoinen suoja heidän asioidessaan palvelujen tarjoajien kanssa erityisesti siten, että käytettävissä on yksinkertaisia ja kustannuksiltaan edullisia riitojenratkaisumenettelyjä, joista vastaa asianomaisista osapuolista riippumaton elin;
  - c) vaikuttamalla osaltaan korkeatasoisen henkilötietojen ja yksityisyyden suojan varmistamiseen;
  - d) edistämällä selkeää tiedottamista erityisesti edellyttämällä yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen hinnoilta ja käyttöehdoilta selkeyttä;

▼ M3

- e) ottamalla huomioon erityisryhmien ja erityisesti vammaisten, vanhus-ten ja sosiaalisia erityistarpeita omaavien käyttäjien tarpeet;

▼ B

- f) varmistamalla yleisten viestinnän verkkojen eheys ja turvallisuus;

▼ **M3**

g) edistämällä loppukäyttäjien mahdollisuuksia käyttää ja levittää tietoa tai käyttää valitsemiaan sovelluksia ja palveluja.

5. Kansallisten sääntelyviranomaisten on 2, 3 ja 4 kohdassa tarkoitettuihin poliittisiin tavoitteisiin pyrkiessään sovellettava puolueettomia, avoimia, syrjimättömiä ja oikeasuhteisia sääntelyperiaatteita muun muassa

a) edistämällä sääntelyn ennustettavuutta varmistamalla johdonmukainen sääntelytapa asianmukaisina tarkastelukausina;

b) varmistamalla, ettei sähköisiä viestintäverkkoja ja -palveluja tarjoavien yritysten kohtelussa vastaavien olosuhteiden vallitessa esiinny syrjintää;

c) turvaamalla kuluttajia hyödyttävä kilpailu ja edistämällä tarvittaessa infrastruktuuriin perustuvaa kilpailua;

d) edistämällä tehokkaita uuteen ja parannettuun infrastruktuuriin tehtäviä investointeja ja niihin liittyviä innovaatioita muun muassa varmistamalla, että mahdollisissa käyttöoikeuksia koskevissa velvollisuuksissa otetaan asianmukaisesti huomioon investoivien yritysten ottamat riskit, ja sallimalla erilaiset investoijien ja käyttöoikeutta hakevien osapuolten väliset yhteistyöjärjestelyt investointiriskin hajauttamiseksi varmistaen samalla, että kilpailua markkinoilla ja syrjimättömyyden periaatetta pidetään yllä;

e) ottamalla asianmukaisesti huomioon jäsenvaltioissa ja niiden eri maantieteellisillä alueilla vallitsevat vaihtelevat kilpailu- ja kuluttajaolosuhteet;

f) asettamalla ennakkosääntelyvelvoitteita vain silloin, kun todellista ja kestävä kilpailua ei ole, ja lieventämällä niitä tai poistamalla velvoitteet heti, kun kyseinen edellytys täyttyy.

8 a artikla

Radiotaajuuspolitiikan strateginen suunnittelu ja yhteensovittaminen

1. Jäsenvaltioiden on toimittava yhteistyössä keskenään ja komission kanssa Euroopan yhteisön radiotaajuuksien käytön strategisen suunnittelun, yhteensovittamisen ja yhdenmukaistamisen osalta. Tämän vuoksi niiden on otettava huomioon muun muassa Euroopan unionin politiikan taloudelliset, turvallisuuden ja terveyteen liittyvät, julkista etua ja sananvapautta koskevat, kulttuuriset, tieteelliset, sosiaaliset ja tekniset näkökohdat sekä radiotaajuuksien käyttäjäyhteisöjen erilaiset edut siten, että tavoitteena on optimoida taajuuksien käyttö ja torjua haitalliset häiriöt.

2. Jäsenvaltioiden on keskinäisen ja komission kanssa tehtävän yhteistyön kautta edistettävä radiotaajuuksia koskevien poliittisten toimintavaihtoehtojen yhteensovittamista Euroopan yhteisössä ja tarvittaessa radiotaajuuksien saatavuutta ja tehokasta käyttöä koskevia yhdenmukaisia ehtoja. Tämä on tarpeen sähköisen viestinnän sisämarkkinoiden toteuttamisen ja toiminnan kannalta.

▼ **M3**

3. Komissio voi radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän ryhmän perustamisesta 26 päivänä heinäkuuta 2002 tehdyllä komission päätöksellä 2002/622/EY ⁽¹⁾ perustetun radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän ryhmän lausunnon mahdollisimman tarkasti huomioon ottaen antaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle säädösehdotuksia monivuotisten radiotaajuuspolitiikkaa koskevien ohjelmien perustamiseksi. Mainituissa ohjelmissä on vahvistettava poliittiset suuntaviivat ja tavoitteet radiotaajuuksien käytön strategista suunnittelua ja yhdenmukaistamista varten tämän direktiivin ja erityisdirektiivien säännösten mukaisesti.

4. Euroopan yhteisön etujen tehokkaan yhteensovittamisen varmistamiseksi radiotaajuuskysymyksissä toimivaltaisissa kansainvälisissä järjestöissä komissio voi radiotaajuuspolitiikkaa käsittelevän ryhmän lausunnon mahdollisimman tarkasti huomioon ottaen tarvittaessa ehdottaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle yhteisiä poliittisia tavoitteita.

*9 artikla***Radiotaajuuksien hallinnointi sähköisten viestintäpalvelujen osalta**

1. Ottaen asianmukaisesti huomioon, että radiotaajuudet ovat julkinen voimavara, jolla on tärkeä yhteiskunnallinen, kulttuurinen ja taloudellinen arvo, jäsenvaltioiden on varmistettava, että sähköisissä viestintäpalveluissa niiden alueella käytettäviä radiotaajuuksia hallinnoidaan tehokkaasti 8 ja 8 a artiklan mukaisesti. Niiden on varmistettava, että toimivaltaiset kansalliset viranomaiset sähköisiin viestintäpalveluihin käytettäviä taajuuksia varatessaan ja yleisvaltuuksia tai yksittäisiä käyttöoikeuksia myöntäessään soveltavat puolueettomia, avoimia, syrjimättömiä ja oikeasuhteisia perusteita.

Jäsenvaltioiden on tätä artiklaa soveltaessaan noudatettava asiaankuuluvia kansainvälisiä sopimuksia, ITU:n radio-ohjesäännöt mukaan lukien, ja ne voivat ottaa huomioon yleiseen etuun liittyviä näkökohtia.

2. Jäsenvaltioiden on edistettävä radiotaajuuksien käytön yhdenmukaistamista yhteisössä ja otettava samalla huomioon tarve varmistaa niiden tehokas käyttö ja pyrittävä saavuttamaan kuluttajia hyödyttäviä mitatakaavaetuja ja palvelujen yhteentoimivuutta. Tällöin niiden on toimitettava 8 a artiklan sekä päätöksen N:o 676/2002/EY (radiotaajuuspäätös) mukaisesti.

3. Jollei toisessa alakohdassa toisin säädetä, jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansallisissa radiotaajuussuunnitelmissa yhteisön oikeuden mukaisesti sähköisille viestintäpalveluille avoimiksi julistetuilla taajuusalueilla voidaan käyttää kaiken tyyppistä sähköisissä viestintäpalveluissa käytettävää teknologiaa.

Jäsenvaltiot voivat kuitenkin määrätä sähköisiin viestintäpalveluihin käytettäviä radioverkko- tai langattoman liityntäteknologian tyyppisiä koskevia oikeasuhteisia ja syrjimättömiä rajoituksia, silloin kun se on tarpeen

a) haitallisten häiriöiden välttämiseksi,

b) yleisön suojelemiseksi sähkömagneettisilta kentiltä,

⁽¹⁾ EYVL L 198, 27.7.2002, s. 49.

▼ M3

- c) palvelun teknisen laadun varmistamiseksi,
- d) taajuuksien mahdollisimman laajan yhteiskäytön varmistamiseksi,
- e) taajuuksien tehokkaan käytön varmistamiseksi, tai
- f) yleisen edun mukaisten tavoitteiden saavuttamisen varmistamiseksi 4 kohdan mukaisesti.

4. Jollei toisessa alakohdassa toisin säädetä, jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansallisissa radiotaajuussuunnitelmissa yhteisön oikeuden mukaisesti sähköisille viestintäpalveluille avoimiksi julistetuilla taajuusalueilla voidaan tarjota kaiken tyyppisiä sähköisiä viestintäpalveluja. Jäsenvaltiot voivat kuitenkin määrätä tarjottavien sähköisten viestintäpalvelujen tyyppiä koskevia oikeasuhteisia ja syrjimättömiä rajoituksia, tarvittaessa myös ITU:n radio-ohjesääntöjen mukaisen vaatimuksen täyttämiseksi.

Toimenpiteet, jotka edellyttävät sähköisen viestintäpalvelun tarjoamista tietyllä sähköisille viestintäpalveluille avoimella taajuusalueella, on perusteltava, jotta voidaan varmistaa jäsenvaltioiden yhteisön lainsäädännön mukaisesti määrittelemän yleisen edun mukaisen tavoitteen saavuttaminen. Näihin kuuluvat esimerkiksi:

- a) elämän turvallisuuden takaaminen,
- b) sosiaalisen, alueellisen tai maantieteellisen yhteenkuuluvuuden edistäminen,
- c) taajuuksien tehottoman käytön välttäminen tai
- d) kulttuurisen ja kielellisen monimuotoisuuden ja tiedotusvälineiden moniarvoisuuden edistäminen esimerkiksi tarjoamalla radio- ja televisiopalveluja.

Toimenpiteeseen, jolla kielletään minkään muun sähköisen viestintäpalvelun tarjoaminen tietyllä taajuusalueella, voidaan ryhtyä ainoastaan silloin, kun se on perusteltavissa tarpeella suojata elämän turvallisuuden takaamiseen liittyviä palveluja. Jäsenvaltiot voivat poikkeuksellisesti myös laajentaa tällaista toimenpidettä jäsenvaltioiden yhteisön oikeuden mukaisesti määrittelemien muiden yleisen edun mukaisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

5. Jäsenvaltioiden on tarkasteltava säännöllisesti uudelleen 3 ja 4 kohdassa tarkoitettujen rajoitusten tarpeellisuutta ja julkistettava näiden tarkastelujen tulokset.

6. Edellä olevaa 3 ja 4 kohtaa sovelletaan sähköisiin viestintäpalveluihin käytettäväksi varattuihin taajuuksiin ja radiotaajuuksia koskevien yleisvaltuuksien tai yksittäisten käyttöoikeuksien myöntämiseen 25 päivän toukokuuta 2011 jälkeen.

Taajuuksien varaamisiin, yleisvaltuuksiin ja yksittäisiin käyttöoikeuksiin, jotka olivat olemassa 25 päivänä toukokuuta 2011, sovelletaan 9 a artiklan säännöksiä.

7. Asiaan liittyvät kansalliset olosuhteet huomioon ottaen jäsenvaltiot voivat vahvistaa sääntöjä taajuuksien varastoon keräämisen estämiseksi erityisesti asettamalla tiukkoja määräaikoja oikeudenhaltijan käyttöoikeuden varsinaiselle käytölle ja soveltamalla seuraamuksia, rahalliset seuraamukset ja käyttöoikeuden peruuttaminen mukaan lukien, jos näitä määräaikoja ei noudateta, sanotun kuitenkaan rajoittamatta erityisdirektiivien soveltamista. Nämä säännöt on vahvistettava ja niitä on sovellettava oikeasuhteisella, syrjimättömällä ja avoimella tavalla.

▼ **M3***9 a artikla***Olemassa olevia oikeuksia koskevien rajoitusten uudelleentarkastelu**

1. Jäsenvaltiot voivat viiden vuoden ajan 25 päivästä toukokuuta 2011 alkaen sallia radiotaajuuksien käyttöoikeuden haltijoiden, joille on myönnetty ennen kyseistä päivämäärää tämä oikeus, joka on voimassa vähintään viisi vuotta sen jälkeen, tehdä toimivaltaiselle viranomaiselle hakemus oikeuksiaan koskevien rajoitusten arvioimiseksi uudelleen 9 artiklan 3 ja 4 kohdan mukaisesti.

Ennen päätöksen tekemistä toimivaltaisen kansallisen viranomaisen on ilmoitettava oikeudenhaltijalle rajoituksia koskevasta arvioinnistaan ja oikeuden laajuudesta arvioinnin jälkeen, sekä annettava oikeudenhaltijalle kohtuullinen määräaika hakemuksen peruuttamiseen.

Jos oikeudenhaltija peruuttaa hakemuksensa, oikeus pysyy muuttamattomana voimassaolokautensa loppuun tai viisivuotiskauden loppuun asti, sen mukaan, kumpi näistä ajankohdista on aikaisempi.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetun viisivuotiskauden jälkeen jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 9 artiklan 3 ja 4 kohtaa sovelletaan kaikkiin sellaisiin jäljelle jääviin yleisvaltuutuksiin tai yksittäisiin käyttöoikeuksiin ja sähköisiin viestintäpalveluihin käytettäviin radiotaajuuksien varauksiin, jotka olivat olemassa 25 päivänä toukokuuta 2011.

3. Tätä artiklaa soveltaessaan jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet terveen kilpailun edistämiseksi.

4. Tämän artiklan nojalla hyväksytyt toimenpiteet eivät merkitse uusien käyttöoikeuksien myöntämistä, eikä niihin sen vuoksi sovelleta direktiivin 2002/20/EY (valtuutusdirektiivi) 5 artiklan 2 kohdan asiaa koskevia säännöksiä.

*9 b artikla***Radiotaajuuksien yksittäisten käyttöoikeuksien siirto tai vuokraus**

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että yritykset voivat radiotaajuuksien käyttöoikeuksiin liitettyjä ehtoja ja kansallisia menettelyjä noudattaen siirtää tai vuokrata radiotaajuuksien yksittäisiä käyttöoikeuksia muille yrityksille niillä taajuusalueilla, joiden osalta tästä määrätään 3 kohdan mukaisesti hyväksytyissä täytäntöönpanotoimenpiteissä.

Myös muilla taajuusalueilla jäsenvaltiot voivat antaa yrityksille mahdollisuuden siirtää tai vuokrata radiotaajuuksien yksittäisiä käyttöoikeuksia muille yrityksille kansallisia menettelyjä noudattaen.

Radiotaajuuksien yksittäisiin käyttöoikeuksiin liitettyjen ehtojen soveltamista jatketaan siirron tai vuokrauksen jälkeen, jollei toimivaltainen kansallinen viranomainen ole toisin määrännyt.

Jäsenvaltiot voivat myös säätää, että tämän kohdan säännöksiä ei sovelleta, jos yritys on alun perin saanut radiotaajuuksien yksittäisen käyttöoikeuden maksutta.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tietyn yrityksen aikomuksesta siirtää radiotaajuuksien käyttöoikeuksia samoin kuin niiden tosiasiallisesta siirrosta ilmoitetaan kansallisia menettelyjä noudattaen yksittäisten käyttöoikeuksien myöntämisestä vastaavalle toimivaltaiselle kansalliselle viranomaiselle ja että se julkistetaan. Jos radiotaajuuksien

▼ M3

käyttö on yhdenmukaistettu päätöstä N:o 676/2002/EY (radiotaajuuspäätös) tai muuta yhteisön toimenpidettä soveltamalla, tällainen siirto ei saa olla ristiriidassa tämän yhdenmukaistetun käytön kanssa.

3. Komissio voi hyväksyä aiheellisia täytäntöönpanotoimenpiteitä sellaisten taajuusalueiden yksilöimiseksi, joiden osalta radiotaajuuksien käyttöoikeuksia voidaan siirtää tai vuokrata yritysten kesken. Toimenpiteet eivät saa koskea taajuuksia, joita käytetään yleisradiolähetyksiin.

Nämä tekniset täytäntöönpanotoimenpiteet, joiden tarkoituksena on muuttaa tämän direktiivin muita kuin keskeisiä osia täydentämällä sitä, hyväksytään 22 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua valvonnan käsittävää sääntelymenettelyä noudattaen.

▼ B*10 artikla***Numerointi, nimeäminen ja osoitteiden antaminen****▼ M3**

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansalliset sääntelyviranomaiset valvovat kaikkien kansallisten numerovarantojen käyttöoikeuksien myöntämistä ja kansallisten numerointisuunnitelmien hallinnointia. Jäsenvaltioiden on varmistettava kaikille yleisesti saatavilla oleville sähköisille viestintäpalveluille riittävä määrä numeroita ja numerointialueita. Kansallisten sääntelyviranomaisten on otettava käyttöön puolueettomat, avoimet ja syrjimättömät menettelyt kansallisten numerovarantojen käyttöoikeuksien myöntämistä varten.

2. Kansallisten sääntelyviranomaisten on varmistettava, että kansallisia numerointisuunnitelmia ja -menettelyjä sovelletaan tavalla, joka kohtelee yhdenvertaisesti kaikkia yleisesti saatavilla olevien sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajia. Jäsenvaltioiden on erityisesti varmistettava, että yritys, jolle on myönnetty käyttöoikeus numerointialueeseen, ei syrji muita sähköisten viestintäpalvelujen tarjoajia niiden palvelujen käyttöön tarvittavien numeroiden osalta.

▼ B

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansalliset numerointisuunnitelmat ja niihin tehtävät lisäykset ja muutokset julkaistaan, jolloin julkaisemista voidaan rajoittaa ainoastaan kansallisen turvallisuuden perusteella.

▼ M3

4. Jäsenvaltioiden on tuettava erityisnumeroiden tai numerointialueiden yhdenmukaistamista yhteisössä silloin, kun se edistää sekä sisämarkkinoiden toimintaa että yleiseurooppalaisten palvelujen kehittämistä. Komissio voi toteuttaa tältä osin asianmukaisia teknisiä täytäntöönpanotoimenpiteitä.

Nämä toimenpiteet, joiden tarkoituksena on muuttaa tämän direktiivin muita kuin keskeisiä osia täydentämällä sitä, hyväksytään 22 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua valvonnan käsittävää sääntelymenettelyä noudattaen.

▼ B

5. Silloin kun se on tarpeen palvelujen maailmanlaajuisen yhteentöimivuuden varmistamiseksi, jäsenvaltioiden on sovitettava yhteen kannanottojaan kansainvälisissä organisaatioissa ja foorumeissa, joissa tehdään päätöksiä sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen numerointiin, nimeämiseen ja osoitteisiin liittyvissä kysymyksissä.

*11 artikla***Asennusoikeudet**

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että toimivaltaisen viranomaisen käsitellessä

— hakemusta, joka koskee oikeuksien myöntämistä yritykselle, jolla on lupa tarjota yleisiä viestintäverkkoja, asentaa järjestelmiä julkisessa tai yksityisessä omistuksessa olevan omaisuuden yhteyteen,

— hakemusta, joka koskee oikeuksien myöntämistä yritykselle, jolla on lupa tarjota sähköisiä viestintäverkkoja muille kuin yleisölle, asentaa järjestelmiä julkisessa tai yksityisessä omistuksessa olevan omaisuuden yhteyteen,

toimivaltainen viranomainen

▼ M3

— noudattaa yksinkertaisia, tehokkaita, avoimia ja yleisesti saatavilla olevia menettelyjä, joita sovelletaan syrjimättömästi ja viivytyksettä, ja tekee kaikissa tapauksissa päätöksensä kuuden kuukauden kuluessa hakemuksesta, pakkolunastustapauksia lukuun ottamatta, ja

▼ B

— noudattaa avoimuuden ja syrjimättömyyden periaatteita liittäessään ehtoja kyseisiin oikeuksiin.

Edellä mainitut menettelyt voivat erota toisistaan riippuen siitä, tarjoaako hakija yleisiä viestintäverkkoja vai ei.

▼ M3

2. Jos valtion viranomaisilla tai paikallisviranomaisilla on omistusoikeuksia tai päättävaltaa yleisiä sähköisiä viestintäverkkoja ja/tai yleisesti saatavilla olevia sähköisiä viestintäpalveluja tarjoavissa yrityksissä, jäsenvaltioiden on varmistettava, että 1 kohdassa tarkoitettujen oikeuksien myöntämiseen liittyvät toiminnot erotetaan rakenteellisesti tehokkaasti omistajuuteen ja päättävalttaan liittyvistä toiminnoista.

▼ B

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava tehokkaat järjestelmät, joiden avulla yritykset voivat hakea asianomaisista osapuolista riippumattomalta taholta muutosta asennusoikeuksien myöntämistä koskevaan päätökseen.

▼ M3*12 artikla***Rinnakkain sijoittaminen ja verkkoelementtien ja niihin liittyvien toimintojen yhteiskäyttö sähköisten viestintäverkkojen tarjoajien osalta**

1. Jos sähköisiä viestintäverkkoja tarjoavalla yrityksellä on kansallisen lainsäädännön nojalla oikeus asentaa järjestelmiä julkisessa tai yksityisessä omistuksessa olevan omaisuuden yhteyteen tai mahdollisuus käyttää omaisuuden pakkolunastus- tai käyttöönottomennettelyä,

▼ **M3**

kansallisten sääntelyviranomaisten on voitava suhteellisuusperiaate täysimääräisesti huomioon ottaen määrätä tällaisten järjestelmien tai tällaisen omaisuuden yhteiskäytöstä, mukaan luettuina rakennukset, rakennusten sisääntulot, rakennusten kaapelointi, mastot, antennit, tornit ja muut tukirakennelmat, kaapelikanavat, tyhjät putket, kaapelikaivot ja jakomot.

2. Jäsenvaltiot voivat vaatia, että 1 kohdassa tarkoitettujen oikeudenhaltijoiden on myönnettävä järjestelmien tai omaisuuden yhteiskäyttömahdollisuus (fyysinen rinnakkain sijoittaminen mukaan luettuna) tai toteutettava julkisten töiden yhteensovittamista helpottavia toimenpiteitä ympäristön, kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden suojelemiseksi tai kaupunkisuunnittelun ja maankäytön tavoitteiden toteuttamiseksi ja vasta sellaisen asianmukaisen julkisen kuulemisvaiheen jälkeen, jonka aikana kaikille asianomaisille osapuolille on annettava mahdollisuus esittää näkemyksensä. Tällaiset yhteiskäyttö- ja yhteensovittamisjärjestelyt voivat sisältää sääntöjä, jotka koskevat järjestelmien tai omaisuuden yhteiskäytöstä aiheutuvien kustannusten jakamista.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansallisilla viranomaisilla on sellaisen asianmukaisen julkisen kuulemisvaiheen jälkeen, jonka aikana kaikille asianomaisille osapuolille annetaan mahdollisuus esittää näkemyksensä, myös valtuudet asettaa 1 kohdassa tarkoitetuille oikeudenhaltijoille ja/tai kaapeloinnin omistajalle velvollisuus rakennuksen sisäisen tai ensimmäiseen rakennuksen ulkopuolella sijaitsevaan keskitimeen tai jakelupisteeseen rajoittuvan kaapeloinnin yhteiskäyttöön, jos tämä on perusteltua siksi, että tämänkaltaisen infrastruktuurin päällekkäisyys olisi taloudellisesti tehotonta tai fyysisesti mahdotonta toteuttaa. Tällaiset yhteiskäyttö- ja yhteensovittamisjärjestelyt voivat sisältää sääntöjä, jotka koskevat järjestelmien tai omaisuuden yhteiskäytöstä aiheutuvien kustannusten jakamista tarvittaessa riskiin suhteutettuna.

4. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että toimivaltaiset kansalliset viranomaiset voivat vaatia yrityksiä toimittamaan tarvittavat tiedot, jotta kyseiset viranomaiset voivat yhdessä kansallisten sääntelyviranomaisten kanssa laatia yksityiskohtaisen luettelon 1 kohdassa mainittujen järjestelmien luonteesta, saatavuudesta ja maantieteellisestä sijainnista ja saattaa sen asianosaisten saataville.

5. Kansallisen sääntelyviranomaisen tämän artiklan mukaisesti toteuttamien toimenpiteiden on oltava puolueettomia, avoimia, syrjimättömiä ja oikeasuhteisia. Toimenpiteet on tarvittaessa toteutettava koordinoitusti paikallisviranomaisten kanssa.

▼ **B***13 artikla***Kirjanpidon erillisuus ja tilinpäätökset**

1. Jäsenvaltioiden on vaadittava yrityksiä, jotka tarjoavat yleisiä viestintäverkkoja tai yleisesti saatavilla olevia sähköisiä viestintäpalveluja ja joilla on erityis- tai yksinoikeuksia palvelujen tarjoamiseen muilla aloilla samassa tai jossain toisessa jäsenvaltiossa

a) pitämään erillistä kirjanpitoa sähköisten viestintäverkkojen tai -palvelujen tarjontaan liittyvän toiminnan osalta samassa laajuudessa, kuin se vaatisi siinä tapauksessa, että kyseistä toimintaa harjoittaisi oikeudellisesti itsenäinen yhtiö, jotta voidaan yksilöidä kaikki meno- ja tuloerät sekä niiden laskentaperuste ja käytetyt yksityiskohtaiset kohdentamismenetelmät, jotka koskevat niiden sähköisiin viestintäverkkoihin tai -palveluihin liittyvää toimintaa, mukaan luettuna eritelty selvitys kiinteästä omaisuudesta ja rakenteellisista kustannuksista, tai

▼ B

- b) erottamaan sähköisten viestintäverkkojen tai -palvelujen tarjontaan liittyvä toiminta rakenteellisesti muista toiminnoista.

Jäsenvaltio voi päättää olla soveltamatta tämän artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuja vaatimuksia sellaisiin yrityksiin, joiden sähköisten viestintäverkkojen tai -palvelujen tarjontaan liittyvä vuosittainen liikevaihto kyseisessä jäsenvaltiossa on alle 50 miljoonaa euroa.

2. Jos yleisiä viestintäverkkoja tai yleisesti saatavilla olevia sähköisiä viestintäpalveluja tarjoavia yrityksiä eivät koske yhtiöoikeuden mukaiset vaatimukset eivätkä ne täytä yhteisön oikeuden kirjanpitosäännöissä olevia pieniä ja keskisuuria yrityksiä koskevia vaatimuksia, niiden tilinpäätökset on laadittava ja annettava riippumattoman tilintarkastajan tarkastettavaksi ja julkaistava. Tilintarkastuksen on tapahduttava asiaan kuuluvien kansallisten ja yhteisön sääntöjen mukaisesti.

Tätä vaatimusta sovelletaan myös 1 kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdassa vaadittuun erilliseen kirjanpitoon.

▼ M3

III a LUKU

VERKKOJEN JA PALVELUJEN TURVALLISUUS JA EHEYS*13 a artikla***Turvallisuus ja eheys**

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että yleisiä viestintäverkkoja tai yleisesti saatavilla olevia sähköisiä viestintäpalveluja tarjoavat yritykset toteuttavat tarvittavat tekniset ja organisatoriset toimenpiteet hallitakseen asianmukaisesti verkkojen tai palvelujen turvallisuuteen kohdistuvia riskejä. Näillä toimenpiteillä on voitava varmistaa riskiin suhteutettu turvallisuustaso, ottaen huomioon uusin tekniikka. Erityisesti on toteutettava toimenpiteitä turvallisuuden vaarantumistilanteista käyttäjille ja yhteenliitetuille verkoille aiheutuvien vaikutusten ehkäisemiseksi ja minimoimiseksi.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että yleisiä viestintäverkkoja tarjoavat yritykset toteuttavat kaikki tarvittavat toimenpiteet taatakseen verkkojensa eheyden ja turvatakseen siten näiden verkkojen kautta tarjottavien palvelujen tarjonnan jatkuvuuden.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että yleisiä viestintäverkkoja tai yleisesti saatavilla olevia sähköisiä viestintäpalveluja tarjoavat yritykset ilmoittavat toimivaltaiselle kansalliselle sääntelyviranomaiselle kaikki sellaiset turvallisuuden loukkaukset tai eheyden menetykset, joilla on ollut huomattava vaikutus verkkojen tai palvelujen toimintaan.

Asianomainen kansallinen sääntelyviranomainen ilmoittaa asiasta tarvittaessa muiden jäsenvaltioiden kansallisille sääntelyviranomaisille ja Euroopan verkko- ja tietoturvakvirastolle (ENISA). Asianomainen kansallinen sääntelyviranomainen voi tiedottaa asiasta yleisölle tai vaatia yrityksiä tiedottamaan siitä, jos se katsoo loukkauksen julkistamisen olevan yleisen edun mukaista.

Kansallisen sääntelyviranomaisen on kerran vuodessa toimitettava komissiolle ja ENISAlle tiivistelmäraportti vastaanotetuista ilmoituksista ja tämän kohdan mukaisesti toteutetuista toimista.

▼M3

4. Komissio voi ENISAn lausunnon mahdollisimman tarkasti huomioiden ottaen hyväksyä tarvittavia täytäntöönpanotoimenpiteitä 1, 2 ja 3 kohdissa tarkoitettujen toimenpiteiden yhdenmukaistamiseksi, mukaan lukien toimenpiteet, joilla määritellään ilmoitusvelvollisuuksiin liittyvät olosuhteet, ilmoitusten muoto ja niihin sovellettavat menettelyt. Näiden teknisten täytäntöönpanotoimenpiteiden on mahdollisimman pitkälle perustuttava eurooppalaisiin ja kansainvälisiin standardeihin, ja ne eivät saa estää jäsenvaltioita hyväksymästä lisävaatimuksia 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Nämä täytäntöönpanotoimenpiteet, joiden tarkoituksena on muuttaa tämän direktiivin muita kuin keskeisiä osia sitä täydentämällä, hyväksytään 22 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua valvonnan käsittävää sääntelymenettelyä noudattaen.

*13 b artikla***Täytäntöönpano ja sen valvonta**

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että toimivaltaisilla kansallisilla sääntelyviranomaisilla on valtuudet antaa sitovia ohjeita, myös täytäntöönpanon määräajoista, yleisiä viestintäverkkoja tai yleisesti saatavilla olevia sähköisiä viestintäpalveluja tarjoaville yrityksille 13 a artiklan täytäntöön panemiseksi.

2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että toimivaltaisilla kansallisilla sääntelyviranomaisilla on valtuudet vaatia yleisiä viestintäverkkoja tai yleisesti saatavilla olevia sähköisiä viestintäpalveluja tarjoavia yrityksiä

a) antamaan tiedot, jotka tarvitaan niiden palvelujen ja verkkojen turvallisuuden ja/tai eheyden arvioimiseksi ja joihin kuuluvat dokumentoidut turvallisuusohjeet; ja

b) teettämään päteväällä riippumattomalla elimellä turvallisuustarkastuksen ja toimittamaan sen tulokset kansalliselle sääntelyviranomaiselle. Yritys maksaa tarkastuksen kustannukset.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansallisilla sääntelyviranomaisilla on kaikki tarvittavat valtuudet tutkia määräysten noudattamatta jättämistä ja sen vaikutuksia verkkojen turvallisuuteen ja eheyteen.

4. Nämä säännökset eivät rajoita tämän direktiivin 3 artiklan soveltamista.

▼B

IV LUKU

YLEISET SÄÄNNÖKSET*14 artikla***Yritykset, joilla on huomattava markkinavoima**

1. Jos kansallisten sääntelyviranomaisten on erityisdirektiivien mukaan määriteltävä 16 artiklan menettelyä noudattaen, onko tietyillä operattoreilla huomattava markkinavoima, sovelletaan tämän artiklan 2 ja 3 kohtaa.

▼ B

2. Tietyllä yrityksellä katsotaan olevan huomattava markkinavoima, jos sillä on yksin tai yhdessä muiden kanssa määräävää asemaa vastaava asema eli sellaista taloudellista vaikutusvaltaa, jonka turvin se voi toimia huomattavassa määrin riippumattomana kilpailijoista, asiakkaista ja viime kädessä kuluttajista.

Erityisesti arvioidessaan, onko kahdella tai useammalla yrityksellä yhteinen määräävä asema markkinoilla, kansallisten sääntelyviranomaisten on toimittava yhteisön oikeuden mukaisesti ja otettava erittäin tarkasti huomioon komission 15 artiklan mukaisesti julkaisemat ”Markkina-analyysejä ja merkittävän markkina-aseman arviointia koskevat suuntaviivat”. Liitteessä II on vahvistettu perusteet tällaisen arvioinnin tekemistä varten.

▼ M3

3. Jos yrityksellä on tietyllä markkinoilla, jäljempänä ensimmäiset markkinat, huomattava markkinavoima, sillä voidaan määritellä olevan huomattava markkinavoima myös niihin tiiviissä yhteydessä olevilla muilla markkinoilla, jäljempänä ”toiset markkinat”, jos näiden kaksien markkinoiden väliset yhteydet mahdollistavat ensimmäisillä markkinoilla saavutetun merkittävän markkinavoiman hyödyntämisen toisilla markkinoilla siten, että yrityksen markkinavoima vahvistuu. Näin ollen toisilla markkinoilla voidaan soveltaa tällaisen markkina-aseman hyväksikäytön estämiseen tähtäviä korjaavia toimia direktiivin 2002/19/EY (käyttöoikeusdirektiivi) 9, 10, 11 ja 13 artiklan nojalla. Jos nämä korjaavat toimet osoittautuvat riittämättömiksi, voidaan määrätä direktiivin 2002/22/EY (yleispalveludirektiivi) 17 artiklan mukaisia korjaavia toimia.

▼ B*15 artikla***▼ M3****Markkinoiden yksilöinnissä ja määrittelyssä noudatettava menettely**

1. Kuultuaan asiaan liittyviä tahoja, muiden muassa kansallisia sääntelyviranomaisia julkisesti ja ottaen mahdollisimman tarkasti huomioon yhteistyöelimen lausunnon, komissio antaa 22 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua neuvoo-antavaa menettelyä noudattaen suosituksen merkityksellisistä tuote- ja palvelumarkkinoista, jäljempänä ”suositus”. Suosituksessa yksilöidään ne sähköisen viestinnän alan tuote- ja palvelumarkkinat, jotka ominaisuuksiensa perusteella saattavat edellyttää erityisdirektiiveissä vahvistettujen sääntelyvelvoitteiden asettamista, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tällaisten markkinoiden määrittelyä kilpailulainsäädännön mukaisesti yksittäisissä tapauksissa. Komissio määrittelee markkinat kilpailulainsäädännön periaatteiden mukaisesti.

▼ B

Komissio arvioi suositusta säännöllisin väliajoin uudelleen.

2. Komissio julkaisee viimeistään päivänä, jona tämä direktiivi tulee voimaan, markkina-analyysejä ja huomattavan markkinavoiman arviointia koskevat ja kilpailulainsäädännön periaatteiden kanssa yhdenmukaiset suuntaviivat, jäljempänä ”suuntaviivat”.

▼ M3

3. Kansallisten sääntelyviranomaisten on, ottaen suosituksen ja suuntaviivat mahdollisimman tarkasti huomioon, määriteltävä kilpailulainsäädännön periaatteiden mukaisesti kansallisia olosuhteita vastaavat merkitykselliset markkinat, erityisesti alueellaan vallitsevat merkitykselliset maantieteelliset markkinat. Kansallisten sääntelyviranomaisten on noudatettava 6 ja 7 artiklassa tarkoitettuja menettelyjä ennen kuin ne määrittelevät markkinoita, jotka poikkeavat suosituksessa yksilöidyistä.

▼ M3

4. Kuultuaan muiden muassa kansallisia sääntelyviranomaisia komissio voi yhteistyöelimen lausunnon mahdollisimman tarkasti huomioon ottaen ja 22 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua valvonnan käsittävää sääntelymenettelyä noudattaen tehdä päätöksen valtioiden rajat ylittävien markkinoiden määrittämisestä.

▼ B*16 artikla***Markkina-analyysissä noudatettava menettely****▼ M3**

1. Kansallisten sääntelyviranomaisten on suoritettava analyysi merkityksellisistä markkinoista ottaen huomioon suosituksessa yksilöidyt markkinat sekä ottaen suuntaviivat mahdollisimman tarkasti huomioon. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että tämä analyysi suoritetaan tarvittaessa yhteistyössä kansallisten kilpailuviranomaisten kanssa.

2. Jos kansallisen sääntelyviranomaisen on tämän artiklan 3 tai 4 kohdan, direktiivin 2002/22/EY (yleispalveludirektiivi) 17 artiklan tai direktiivin 2002/19/EY (käyttöoikeusdirektiivi) 8 artiklan nojalla tehtävä päätös siitä, onko sen tarpeen asettaa, pitää voimassa, muuttaa tai poistaa tiettyjä yrityksiä koskevia velvoitteita, sen on tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettua markkina-analyysinsä perusteella määriteltävä, vallitseeko merkityksellisillä markkinoilla todellinen kilpailu.

▼ B

3. Jos kansallinen sääntelyviranomainen toteaa, että merkityksellisillä markkinoilla vallitsee todellinen kilpailu, se ei saa asettaa eikä pitää voimassa minkäänlaisia 2 kohdassa tarkoitettuja erityisiä sääntelyvelvollisuuksia. Jos alakohtaisia sääntelyvelvollisuuksia jo on voimassa, sen on poistettava tällaiset yrityksille merkityksellisillä markkinoilla asetetut velvollisuudet. Niille osapuolille, joita velvollisuuksien poistaminen koskee, on ilmoitettava asiasta hyvissä ajoin.

▼ M3

4. Jos kansallinen sääntelyviranomainen toteaa, ettei merkityksellisillä markkinoilla ole todellista kilpailua, sen on määriteltävä yritykset, joilla on yksin tai yhdessä kyseisillä markkinoilla huomattava markkinavoima 14 artiklan mukaisesti, ja kansallisen sääntelyviranomaisen on asetettava tällaisille yrityksille tämän artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja asianmukaisia erityisvelvoitteita tai, jos niitä jo on, pidettävä tällaiset velvoitteet edelleen voimassa tai muutettava niitä.

5. Edellä 15 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua päätöksessä määriteltyjen valtioiden rajat ylittävien markkinoiden osalta asianomaisten kansallisten sääntelyviranomaisten on yhdessä suoritettava markkina-analyysi ottamalla suuntaviivat mahdollisimman tarkasti huomioon ja tehtävä yhteensovitetusti päätös tämän artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen sääntelyvelvollisuuksien asettamisesta, voimassa pitämisestä, muuttamisesta tai poistamisesta.

6. Edellä olevan 3 ja 4 kohdan mukaisia toimenpiteitä toteutettaessa on noudatettava 6 ja 7 artiklassa tarkoitettuja menettelyjä. Kansalliset sääntelyviranomaiset laativat markkina-analyysin asianomaisista markkinoista ja ilmoittavat niihin liittyvän toimenpide-ehdotuksensa 7 artiklan mukaisesti.

▼ **M3**

- a) kolmen vuoden kuluessa edellisen kyseiseen markkinaan liittyvän toimenpiteen hyväksymisestä. Poikkeuksellisesti tätä ajanjaksoa voidaan vielä pidentää enintään kolmella vuodella, jos kansallinen sääntelyviranomaisen on tehnyt komissiolle ilmoituksen perustellusta ehdotetusta pidentämisestä eikä komissio ole esittänyt eriävää mielipidettä kuukauden kuluessa pidentämistä koskevan ilmoituksen tekemisestä;
- b) kahden vuoden kuluessa merkityksellisiä markkinoita koskevan tarkistetun suosituksen hyväksymisestä niiden markkinoiden osalta, joista ei ole aiemmin tehty ilmoitusta komissiolle, tai
- c) kahden vuoden kuluessa EU:hun liittymisestä äskettäin liittyneiden jäsenvaltioiden osalta.

7. Mikäli kansallinen sääntelyviranomaisen ei ole saanut valmiiksi suosituksessa yksilöityjen merkityksellisten markkinoiden analyysiään 6 kohdassa säädetyssä määräajan kuluessa, yhteistyöelin avustaa asianomaista kansallista sääntelyviranomaista tämän pyynnöstä saattamaan päätökseen erityisten markkinoiden analyysin ja asetettavat erityisvelvoitteet. Tämän avun saatuaan asianomainen kansallinen sääntelyviranomaisen ilmoittaa toimenpide-ehdotuksen komissiolle kuuden kuukauden kuluessa 7 artiklan mukaisesti.

▼ **B***17 artikla***Standardointi**

1. Komissio laatii 22 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen ja julkaisee *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* ► **M3** muista kuin pakollisista standardeista ◀ ja/tai eritelmistä luettelon, joka toimii perustana sähköisten viestintäverkkojen, sähköisten viestintäpalvelujen ja niiden liitännäistoimintojen ja -palvelujen yhdenmukaisen tarjonnan edistämiseksi. Tarvittaessa komissio voi 22 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen ja direktiivillä 98/34/EY perustettua komiteaa kuultuaan pyytää eurooppalaisia standardisointijärjestöjä, joita ovat Euroopan standardointikomitea (European Committee for Standardisation, CEN), Euroopan sähkötekniikan standardointikomitea (European Committee for Electrotechnical Standardisation, CENELEC) ja Euroopan telealan standardointilaitos (European Telecommunications Standards Institute, ETSI), laatimaan standardeja.

2. Jäsenvaltioiden on edistettävä 1 kohdassa tarkoitettujen standardien ja/tai eritelmien käyttöä palvelujen, teknisten rajapintojen ja/tai verkkotoimintojen tarjoamiseksi siinä määrin kuin se on ehdottoman välttämätöntä palvelujen yhteentoimivuuden varmistamiseksi ja käyttäjien valinnanvapauden lisäämiseksi.

Kunnes standardit ja/tai eritelmät on 1 kohdan mukaisesti julkaistu, jäsenvaltioiden on edistettävä eurooppalaisten standardisointijärjestöjen hyväksymien standardien ja/tai eritelmien käyttöä.

▼ **M3**

Jos tällaisia standardeja ja/tai eritelmiä ei ole, jäsenvaltioiden on edistettävä kansainvälisen teleliiton (International Telecommunications Union, ITU), Euroopan radio-, tele- ja postihallintojen yhteistyökonferenssin (European Conference of Postal and Telecommunications Administrations, CEPT), kansainvälisen standardisointijärjestön (International Organisation for Standardisation, ISO) ja kansainvälisen sähkötekniikan toimikunnan (International Electrotechnical Committee, IEC) antamien kansainvälisten standardien tai suositusten käyttöä.

▼ B

Jos kansainvälisiä standardeja on olemassa, jäsenvaltioiden on rohkais-tava eurooppalaisia standardisoimisjärjestöjä käyttämään niitä tai niiden merkityksellisiä osia perustana standardeja kehittäessään, lukuun otta-matta tilanteita, joissa tällaiset kansainväliset standardit tai niiden mer-kitykselliset osat olisivat tehottomia.

3. Jos 1 kohdassa tarkoitettuja standardeja ja/tai eritelmiä ei ole nou-datettu riittävän hyvin, jotta palvelujen yhteentoimivuus yhdessä tai useammassa jäsenvaltiossa voitaisiin taata, kyseisten standardien ja/tai eritelmien noudattaminen voidaan tehdä pakolliseksi 4 kohdassa säädet-tyä menettelyä noudattaen, jos tämä on ehdottoman välttämätöntä tällai-sen yhteentoimivuuden varmistamiseksi ja käyttäjien valinnanvapauden lisäämiseksi.

▼ M3

4. Jos komissio aikoo säätää tiettyjen standardien ja/tai eritelmien noudattamisen pakolliseksi, se julkaisee asiasta ilmoituksen *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* ja pyytää kaikkia asianomaisia osapuolia esittämään asiasta näkemyksensä. Komissio toteuttaa tarvittavat täytän-töönpanotoimet ja säätää kyseessä olevien standardien noudattamisen pakolliseksi viittaamalla niihin pakollisina standardeina *Euroopan unio-nin virallisessa lehdessä* julkaistavassa 1 kohdassa tarkoitettujen stan-dardien ja eritelmien luettelossa.

5. Jos komissio katsoo, että 1 kohdassa tarkoitettut standardit ja/tai eritelmät eivät enää edistä yhdenmukaistettujen sähköisten viestintäpal-velujen tarjontaa tai että ne eivät enää täytä kuluttajien tarpeita tai että ne estävät tekniikan kehittämistä, se poistaa ne 22 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua neuvoa-antavaa menettelyä noudattaen 1 kohdassa tarkoite-tusta standardien ja/tai eritelmien luettelosta.

▼ B

6. Jos komissio katsoo, että 4 kohdassa tarkoitettut standardit ja/tai eritelmät eivät enää edistä yhdenmukaistettujen sähköisten viestintäpal-velujen tarjontaa tai että ne eivät enää täytä kuluttajien tarpeita tai että ne estävät tekniikan kehittämistä, se ► **M3** toteuttaa asianmukaiset tek-niset täytäntöönpanotoimenpiteet ja poistaa nämä standardit ja/tai eritel-mät 1 kohdassa tarkoitettusta standardien ja/tai eritelmien luettelosta ◀.

▼ M3

6 a. Edellä 4 ja 6 kohdassa tarkoitettut täytäntöönpanotoimenpiteet, joiden tarkoituksena on muuttaa tämän direktiivin muita kuin keskeisiä osia sitä täydentämällä, hyväksytään 22 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua valvonnan käsittävää sääntelymenettelyä noudattaen.

▼ B

7. Tätä artiklaa ei sovelleta niihin olennaisiin vaatimuksiin, rajapin-tojen eritelmiin tai yhdenmukaistettuihin standardeihin, joihin sovelle-taan direktiivin 1999/5/EY säännöksiä.

*18 artikla***Interaktiivisten digitaalitelevisiopalvelujen yhteentoimivuus**

1. Vapaan tiedonkulun, tiedotusvälineiden moniarvoisuuden ja kult-tuurillisen monimuotoisuuden edistämiseksi jäsenvaltioiden on edistet-tävä 17 artiklan 2 kohdan määräysten mukaisesti sitä, että:

▼ B

- a) interaktiivisten digitaalitelevisiopalvelujen tarjoajat käyttävät avointa sovellusrajapintaa palvelujen jakelussa yleisölle interaktiivisten digitaalitelevisiojärjestelmien avulla siirtotavasta riippumatta,
- b) interaktiivisten digitaalitelevisiopalveluiden vastaanottamiseen interaktiivisissa digitaalitelevisiojärjestelmissä tarkoitettujen kehittyneiden digitaalitelevisiolaitteiden tarjoajat käyttävät avointa sovellusrajapintaa asiaankuuluvien standardien ja eritelmien vähimmäisvaatimusten mukaisesti,

▼ M3

- c) digitaalitelevisiopalvelujen ja -laitteiden tarjoajat tekevät yhteistyötä yhteentoimivien digitaalitelevisiopalvelujen tarjonnassa vammaisille loppukäyttäjille.

▼ B

2. Vaikuttamatta siihen, mitä säädetään direktiivin 2002/19/EY (käyttöoikeusdirektiivi) 5 artiklan 1 kohdan b alakohdassa jäsenvaltioiden on rohkaistava sovellusrajapinnan oikeuksien haltijoita antamaan oikeudenmukaisin, kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin sekä asianmukaista korvausta vastaan kaikki sellaiset tiedot, joita interaktiivisten digitaalitelevisiopalveluiden tarjoajat tarvitsevat, jotta ne voivat tarjota kaikkia sovellusrajapinnan tukemia palveluita täysin toimivassa muodossa.

▼ M3*19 artikla***Yhdenmukaistamismenettelyt**

1. Jos komissio toteaa, että eroavaisuudet kansallisten sääntelyviranomaisten tavoissa panna täytäntöön tässä direktiivissä ja erityisdirektiiveissä määritettyjä sääntelytehtäviä voivat luoda esteen sisämarkkinoille, komissio voi yhteistyöelimen lausunnon mahdollisimman tarkasti huomioon ottaen antaa suosituksen tai tehdä päätöksen tämän direktiivin ja erityisdirektiivien säännösten soveltamisen yhdenmukaistamisesta 8 artiklassa vahvistettujen tavoitteiden saavuttamiseksi, sanotun kuitenkin rajoittamatta tämän direktiivin 9 artiklan ja direktiivin 2002/20/EY (valtuutusdirektiivi) 6 ja 8 artiklan soveltamista.

2. Antaessaan 1 kohdan mukaisen suosituksen komissio toimii 22 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua neuvoa-antavaa menettelyä noudattaen.

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansalliset sääntelyviranomaiset ottavat nämä suositukset toiminnassaan mahdollisimman tarkasti huomioon. Jos kansallinen sääntelyviranomainen päättää olla noudattamatta suositusta, sen on ilmoitettava asiasta komissiolle ja perusteltava kantansa.

3. Edellä olevan 1 kohdan mukaisesti tehdyissä päätöksissä voidaan ainoastaan yksilöidä yhdenmukaistettu tai koordinoitu lähestymistapa, jolla puututaan seuraaviin seikkoihin:

- a) kansallisten sääntelyviranomaisten harjoittama yleisten sääntelytapojen epäyhdenmukainen täytäntöönpano sähköisen viestinnän markkinoiden sääntelyssä 15 ja 16 artiklaa sovellettaessa siltä osin kuin se muodostaa esteen sisämarkkinoille. Tämänkaltaisissa päätöksissä ei viitata kansallisten sääntelyviranomaisten 7 a artiklan mukaisesti antamiin erityisiin ilmoituksiin;

Tällaisissa tapauksissa komissio tekee päätösehdotuksen vasta

▼M3

- kun komission samasta asiasta antaman suosituksen hyväksymisestä on kulunut vähintään kaksi vuotta, ja
  - ottaen mahdollisimman tarkasti huomioon tällaisen päätöksen hyväksymistä koskevan yhteistyöelimen lausunnon, jonka yhteistyöelin antaa kolmen kuukauden kuluessa komission pyynnöstä;
- b) numerointi, mukaan luettuina numeroalueet, numeroiden ja tunnisteiden siirrettävyys, numeron- tai osoitteenmuunnosjärjestelmät sekä 112-hätäpalvelujen käyttömahdollisuus.
4. Edellä 1 kohdassa tarkoitettu päätös, jonka tarkoituksena on muuttaa tämän direktiivin muita kuin keskeisiä osia täydentämällä sitä, tehdään 22 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua valvonnan käsittävää sääntelymenettelyä noudattaen.
5. Yhteistyöelin voi omasta aloitteestaan antaa komissiolle neuvoja sen suhteen, pitäisikö sen 1 kohdan mukaisesti hyväksyä jokin toimenpide.

▼B*20 artikla***Yritysten välisten riitojen ratkaisu****▼M3**

1. Mikäli jossakin jäsenvaltiossa syntyy tämän direktiivin tai erityisdirektiivien nojalla asetettuihin olemassa oleviin velvoitteisiin liittyvä riita sähköisiä viestintäverkkoja tai -palveluja tarjoavien yritysten välille tai tällaisten yritysten ja sellaisten muiden jäsenvaltiossa toimivien yritysten välille, jotka hyötyvät tästä direktiivistä tai erityisdirektiiveistä johtuvista käyttöoikeuksista ja/tai yhteenliittämistä koskevista velvoitteista, asianomaisen kansallisen sääntelyviranomaisen on jommankumman osapuolen pyynnöstä ja 2 kohdan säännösten soveltamista rajoittamatta tehtävä mahdollisimman pian ja poikkeuksellisia olosuhteita lukuun ottamatta joka tapauksessa neljän kuukauden kuluessa sitova päätös riidan ratkaisemiseksi. Asianomaisen jäsenvaltion on vaadittava, että kaikki osapuolet toimivat täydessä yhteistyössä kansallisen sääntelyviranomaisen kanssa.

▼B

2. Jäsenvaltiot voivat säätää, että kansalliset sääntelyviranomaiset voivat päättää olla ratkaisematta riita-asiaa sitovalla päätöksellä, jos on olemassa muita keinoja, kuten sovittelu, jotka edistävät paremmin riidan nopeaa ratkaisemista 8 artiklan säännösten mukaisesti. Kansallisen valvontaviranomaisen on ilmoitettava tästä osapuolille mahdollisimman pian. Jos riitaa ei ole ratkaistu neljän kuukauden kuluessa ja jos muutosta hakeva osapuoli ei ole saattanut sitä tuomioistuimen käsiteltäväksi, kansallisen sääntelyviranomaisen on jomman kumman osapuolen pyynnöstä tehtävä mahdollisimman pian ja joka tapauksessa neljän kuukauden kuluessa sitova päätös riidan ratkaisemiseksi.

3. Riitoja ratkaistessaan kansallisen sääntelyviranomaisen on tehtävä päätöksiä, joilla pyritään 8 artiklassa vahvistettujen tavoitteiden saavuttamiseen. Niiden velvollisuuksien, joita kansalliset sääntelyviranomaiset asettavat jollekin yritykselle riitaa ratkaistaessa, on oltava tämän direktiivin tai erityisdirektiivien säännösten mukaisia.

4. Kansallisen sääntelyviranomaisen päätös on julkistettava liikesalaisuutta koskevia määräyksiä noudattaen. Asianomaisille osapuolille on esitettävä päätöksen täydelliset perustelut.

▼B

5. Tämän artiklan 1, 3 ja 4 kohdassa tarkoitettu menettely ei estä osapuolia panemasta vireille oikeudenkäyntiä tuomioistuimessa.

▼M3*21 artikla***Rajat ylittävien riitojen ratkaisu**

1. Tämän direktiivin tai erityisdirektiivien soveltamisalaan kuuluvissa, eri jäsenvaltioista tulevien osapuolten välisissä rajat ylittävissä riidoissa, jotka kuuluvat vähintään kahden jäsenvaltion kansallisten sääntelyviranomaisten toimivaltaan, sovelletaan 2, 3 ja 4 kohdan säännöksiä.

2. Riidan osapuoli voi antaa riidan asianomaisten kansallisten sääntelyviranomaisten käsiteltäväksi. Toimivaltaisten kansallisten sääntelyviranomaisten on sovittava toimintansa yhteen, ja niillä on oikeus kuulla yhteistyöelintä riidan ratkaisemiseksi johdonmukaisella tavalla 8 artiklassa säädettyjen tavoitteiden mukaisesti.

Kansallisten sääntelyviranomaisten yritykselle asettamien kaikkien riidanratkaisua koskevien velvoitteiden on oltava tämän direktiivin ja erityisdirektiivien mukaisia.

Kansallinen sääntelyviranomais, jolla on toimivalta tällaisessa riidassa, voi pyytää yhteistyöelintä antamaan lausunnon toimenpiteistä, joihin puitedirektiivin ja/tai erityisdirektiivien säännösten mukaisesti olisi ryhdyttävä riidan ratkaisemiseksi.

Kun yhteistyöelimelle tehdään tällainen pyyntö, jokaisen kansallisen sääntelyviranomaisen, jolla on toimivalta riidan jonkin näkökohdan suhteen, on odotettava yhteistyöelimen lausuntoa ennen kuin se ryhtyy toimenpiteisiin riidan ratkaisemiseksi. Tämä ei kuitenkaan rajoita kansallisten sääntelyviranomaisten mahdollisuutta toteuttaa kiireellisiä toimenpiteitä tarpeen vaatiessa.

Niiden velvollisuuksien, jotka kansallinen sääntelyviranomais asettaa yritykselle riitaa ratkaistaessa, on oltava tämän direktiivin tai erityisdirektiivien säännösten mukaisia, ja niissä on otettava yhteistyöelimen antama lausunto mahdollisimman tarkasti huomioon.

3. Jäsenvaltiot voivat säätää, että toimivaltaiset kansalliset sääntelyviranomaiset voivat yhdessä päättää olla ratkaisematta riitaa, jos on olemassa muita keinoja, kuten sovittelu, jotka edistävät paremmin riidan nopeaa ratkaisemista 8 artiklan säännösten mukaisesti.

Sääntelyviranomaisten on ilmoitettava tästä osapuolille mahdollisimman pian. Jos riitaa ei ole ratkaistu neljän kuukauden kuluessa ja jos muutoista hakeva osapuoli ei ole saattanut sitä tuomioistuimen käsiteltäväksi, kansallisten sääntelyviranomaisten on jommankumman osapuolen pyynnöstä sovittava yhteen toimintansa riidan ratkaisemiseksi 8 artiklan säännösten mukaisesti ja ottaen yhteistyöelimen antaman lausunnon mahdollisimman tarkasti huomioon.

4. Edellä 2 kohdassa tarkoitettu menettely ei estä osapuolia panemasta vireille oikeudenkäyntiä tuomioistuimessa.

*21 a artikla***Seuraamukset**

Jäsenvaltioiden on säädettävä seuraamuksista, joita sovelletaan tämän direktiivin ja erityisdirektiivien täytäntöönpanemiseksi annettujen kansallisten säännösten rikkomiseen, ja toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet niiden soveltamisen varmistamiseksi. Seuraamusten on oltava asianmukaisia, tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia. Jäsenvaltioiden

▼ M3

on ilmoitettava näistä säännöksistä komissiolle viimeistään 25 päivänä toukokuuta 2011 sekä ilmoitettava viipymättä kaikista niihin vaikuttavista muutoksista.

▼ B*22 artikla***Komitea**

1. Komissiota avustaa komitea, jäljempänä ”viestintäkomitea”.
2. Jos tähän kohtaan viitataan, sovelletaan päätöksen 1999/468/EY 3 ja 7 artiklassa säädettyä menettelyä, ottaen huomioon mainitun päätöksen 8 artiklan säännökset.

▼ M3

3. Jos tähän kohtaan viitataan, sovelletaan päätöksen 1999/468/EY 5 a artiklan 1–4 kohtaa sekä 7 artiklaa ottaen huomioon mainitun päätöksen 8 artiklan säännökset.

▼ B*23 artikla***Tiedonvaihto**

1. Komissio antaa viestintäkomitealle kaikki merkitykselliset tiedot verkko-operaattorien, palveluntarjoajien, käyttäjien, kuluttajien, laitevalmistajien ja ammattiyhdistysten sekä kolmansien maiden ja kansainvälisten järjestöjen edustajien kanssa käytyjen säännöllisten neuvottelujen tuloksista.
2. Viestintäkomitean on sähköistä viestintää koskevan yhteisön politiikan mukaisesti edistettävä jäsenvaltioiden sekä jäsenvaltioiden ja komission välistä tiedonvaihtoa sähköisiä viestintäverkkoja ja -palveluja koskevien sääntelytoimien tilanteesta ja kehityksestä.

*24 artikla***Tietojen julkistaminen**

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että ajantasaiset tiedot tämän direktiivin ja erityisdirektiivien soveltamisesta ovat yleisesti saatavilla tavalla, joka takaa, että ne ovat helposti kaikkien asianomaisten osapuolten käytettävissä. Jäsenvaltioiden on julkaistava virallisessa lehdessään ilmoitus siitä, miten ja missä tiedot julkaistaan. Ensimmäinen tällainen ilmoitus on julkaistava ennen 28 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettua soveltamispäivää, ja sen jälkeen ilmoitus on julkaistava aina kun sen sisältämiin tietoihin tulee muutoksia.
2. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle jäljennös tällaisista ilmoituksista niiden julkaisuajankohtana. Komissio toimittaa tiedot tarpeen mukaan viestintäkomitealle.

▼B*25 artikla***Uudelleentarkastelua koskevat menettelyt**

1. Komissio tarkastelee säännöllisesti uudelleen tämän direktiivin toimintaa ja antaa siitä kertomuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle ensimmäisen kerran viimeistään kolmen vuoden kuluttua 28 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitetusta soveltamispäivästä. Tätä varten komissio voi pyytää jäsenvaltioilta tietoja, jotka niiden on toimitettava ilman aiheetonta viivytystä.

V LUKU

LOPPUSÄÄNNÖKSET*26 artikla***Kumoaminen**

Kumotaan direktiivit ja päätökset 28 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitetusta soveltamispäivästä alkaen seuraavasti:

- direktiivi 90/387/ETY,
- yhtenäisen Euroopan hätänumeron käyttöön ottamisesta 29 päivänä heinäkuuta 1991 tehty neuvoston päätös 91/396/ETY ⁽¹⁾,
- avoimen verkon tarjoamisen soveltamisesta kiinteisiin johtoihin 5 päivänä kesäkuuta 1992 annettu neuvoston direktiivi 92/44/ETY ⁽²⁾,
- kansainväliseen puhelinverkkoon pääsyyn tarvittavan yhteisen tunnuksen käyttöönotosta yhteisössä 11 päivänä toukokuuta 1992 tehty neuvoston päätös 92/264/ETY ⁽³⁾,
- direktiivi 95/47/EY,
- direktiivi 97/13/EY,
- direktiivi 97/33/EY,
- avoimen verkon tarjoamisen (ONP) soveltamisesta puhelintoimintaan ja teleyleispalvelusta kilpailuympäristössä 26 päivänä helmikuuta 1998 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 98/10/EY ⁽⁴⁾.

▼M3**▼B***28 artikla***Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä**

1. Jäsenvaltioiden on annettava ja julkaistava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset viimeistään 24 päivänä heinäkuuta 2003. Niiden on ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä.

Niiden on sovellettava näitä säädöksiä 25 päivänä heinäkuuta 2003.

⁽¹⁾ EYVL L 217, 6.8.1991, s. 31.

⁽²⁾ EYVL L 165, 19.6.1992, s. 27, direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna komission päätöksellä 98/80/EY (EYVL L 14, 20.1.1998, s. 27).

⁽³⁾ EYVL L 137, 20.5.1992, s. 21.

⁽⁴⁾ EYVL L 101, 1.4.1998, s. 24.

▼ B

2. Näissä jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne virallisesti julkaistaan. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

3. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä tarkoitetuista kysymyksistä antamansa kansalliset säännökset sekä niihin myöhemmin tehtävät muutokset kirjallisina komissiolle.

*29 artikla***Voimaantulo**

Tämä direktiivi tulee voimaan päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

*30 artikla***Osoitus**

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

▼ M3

▼ **M3***LIITE II*

Perusteet, joita kansallisten sääntelyviranomaisten on käytettävä arvioidessaan 14 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan mukaisesti, onko kyseessä yhteinen määräävä asema markkinoilla

Kahdella tai useammalla yrityksellä voidaan katsoa olevan yhteinen määräävä asema markkinoilla 14 artiklassa tarkoitetulla tavalla, vaikka kyseisten yritysten välillä ei olisikaan rakenteellisia tai muita yhteyksiä, jos ne toimivat markkinoilla, joilla ei esiinny todellista kilpailua ja joilla millään yksittäisellä yrityksellä ei ole huomattavaa markkinavoimaa. Sovellettavan yhteisön oikeuden ja yhteistä määräävää asemaa koskevan Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan tilanteen on todennäköisesti katsottava olevan tällainen, jos markkinat ovat keskittyneet ja niillä on useampi asian kannalta merkityksellinen ominaisuus, joista seuraavat voivat olla olennaisimpia sähköisen viestinnän alalla:

- alhainen kysyntäjousto
- samanlaiset markkinaosuudet
- suuret markkinoille pääsyn esteet
- vertikaalinen integraatio ja kollektiivinen kieltäytyminen toimituksista
- tasoittavan ostovoiman puute
- mahdollisen kilpailun puute

Edellä esitetty luettelo on ohjeellinen, ei täydellinen, eivätkä perusteet myöskään ole kumuloituvia. Luettelon tarkoituksena on pikemminkin esittää, minkä tyyppisiä todisteita voidaan käyttää markkinoilla olevan yhteisen määräävän aseman olemassaoloa koskevan väitteen tueksi.